Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...най 1921 оной ...рин 21-hээ гарана | № 19 (14041) | 1973 оной январиин 23, вторник | Сэн 2 мүнгэн

...АЛШАДАЙ МЭРГЭЖЭЛ ШАДАБАРЯА ХАРУУЛХА САГ

* Хурьгадаа hайнаар түлжүүлхэ. * Үнеэдэй hү шэмэ дээшэ-...үүлхэ. * Гүрэндөө hайса тарагалуулhан мал тушааха.

АЖАХЫ СООГОО ТҮРҮҮ

...эриин үдэр бүри үбэр ...хаяада hүрэгөө адуул-...hан малшаниие холо-...ёрон харахат. Энэ нү-...амтынгаа адууhа ма-...н болгожо, ашаг шэ-...эшэлүүлхын тула бү-...абаряа гарган ажал-...шуу. Үбэлэй янгинама ...шье малаа шадажа ...л, хүсэ тамирынь ...гүй гэжэ Ахын мал-...ийн мэдэдэг.

...ан Аха» колхоздо хо-... түл түрэсээ хүхэ ...о гаргамсараал, ...г, буруунуудые абажа, ...олшээридэ гарадаг бо-лонхой. Ажахын бэрхэ хонишодой нэгэн Владимир Лопсонович Шарастепанов үнгэрэгшэ хабар 200 гаран мал даажа абаад, холын бэлшээридэ хэдэн hара зуhаха зуураа, тунга ногоондо адуулаа. Энэ нүхэр намар болотор холын бэлшээридэ үхэр малаа таргалуулжа, тус бүриинь 350 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаагаа. Иимэ амжалта түйлаhан үхэршэд аймагай ажахынуудта яhала олон. Холын бэлшээридэ зуhаhан «Улаан Аха» колхозой хонишод, үхэршэд тус бүридөө дунда зэргээр 70 мянган түхэригэй сэбэр олзо ажахыдаа оруулаа. Саашадаа тус ажахын үхэршэд зун бүри гүрэндэ тушаагдаха мал холын бэлшээридэ абажа гарадаг болохо юм.

Хаа хаанагүй дэлгэржэ байгаа бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ ажахын малшад хам оролсожо, Буряадайнгаа АССР-эй алдарта 50 жэлэй ойн баярые шэн зоригто ажалай бэлэгүүдээр угтахын түлөө эндэхи малшад тэмсэжэ эхилэнхэй.

Хамтын малай тоо олошоруулха хэрэгтэ Владимир Лопсонович болон тэрэнэй hамган Евдокиягай оруулhан хубитань яhала бии гэжэ онсо тэмдэглэхэ шухала. Энэ ажалша бэрхэ бүлэ жэлhээ жэлдэ hайн үрэ дүн түйлажа, бэрхэ малшадай тоодо батаар оронхой юм.

Түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлэй түл абалга эндэ түлэг дундаа. Мүнөө Шарастепановтан 200 шахуу хурьга абаад, тэдэнээ бүрин бүтэнөөр харууhалжа байнхай. Ойрын үдэрнүүдтэ эндэ үшөө 100 гаран хурьгад абтахаар хараалагдана. Түл абалгын үедэ малшад нам hуужа сай уухашье забдагүй ажалладаг гээшэ ааб даа. Хэр шахардуу, сүлөөгүй байбашье, тэдэнэр ерэхэ жэлдэ үбhэ ногооной hайн ургаса ургуулхын тула сүлөөтэй сагаа hамбаашалан, даажа абаhан сабшалан дээрээ шаг шэбхэ гаргажа тараана.

— hайн бэлшээритэй, хүсэд хүрэхэ үбhэ тэжээлтэй ондо оробол, ямаршье хүйтэн hаалта хэжэ шадахагүй. Оролдожол ажаллабал, хододоо амжалта түйлахаш,—гэжэ гэрэй эзэн эхэнэр манда хөөрэбэ.

СССР-эй алдарта ойн баярые ажалай бэлэгүүдээр угтахын тула «Улаан Аха» колхозой малшад ехэ оролдолго гаргаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ тус ажахы гүрэндэ 1545 центнер мяха, 741 центнер hү, 95 центнер ноохо тушаажа, хараалhан даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ шадаа. Түсэб даабариин амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ Шарастепановтанай оруулhан хубитань бии гэжэ онсо тэмдэглэмээр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. В. Шарастепанов. 2. Е. Иванова. 3. Холын бэлшээридэ.

Д. ДУГАРОВАЙ фототекст.

ҮҮСХЭЛ ГАРГАhАН АЙМАГТА

...АРГАН МАЛ ...УШААГДАНА

...ублика соогоо түрүү-...хэсоюзна социалис мү-...ндэ орохон Мухар-Шэбэ-...алшад гүрэндэ мяха ху-...а нэгэдэхи кварталай ...январь hарада бэелүүл-...хайгаа мэдүүлhэн юм. ...hарада бүхыдөө 9500 ...р мал тушаагдаха зэр-... Шэнэ жэлэй түрүү-...дэрhөө ажахынууд аба-...игаа бэелүүлжэ захал-...маг соогоо эгээн түрүү-...байкалец» совхоз, «За-...ой», «Коммунизм», «Ро-...», «Искра» колхозууд ...л үхэрнүүд болон гахай-... бэлэдхэлэй пунктнууд-...аажа эхилбэ. Тушаагда-...алай олонхинь «тарган» ...эгнэлтэтэйгээр абтана. ...нь, «Искра» колхозой ...hан 140 шахамал тус ...ээ 320 килограмм шэг-...гээр абтаа. Энэ ажахы ...жэлэй түрүүшын үдэр-... 450 центнер мяха ту-... «Родина» колхоз гахай ...э 100 килограммhаа ...эшэ шэгнүүртэйгээр ту-... Хара-шэбэрэйхид 300 ...центнер хямда сэнтэй ...мяха худалдаад байна. ...центнер гахайн мяха ту-... гэhэн уялгаяа респуб-...н 50 жэлэй ойн үдэрөөр ...хэ тухайгаа «Родина» ...ой гахайшад мэдүүлнэд. ...н уялгаяа бодотоор ...хэ арга боломжо тэдэндэ ...и бии. Үнгэрэгшэ жэлэй ... орходоо гахайнуудынь ...5 толгойгоор олошоронхой. Мүнөө фермэдэнь хэдэн зуугаад гахай шахагдажа байнхай.

«Забайкалец» совхоз галуу олоор үсхэбэрилхэhөө гадна, мал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг, бэлэдхэдэг томохон ажахынуудай нэгэн юм. Жэлэй дүн гаргахада, совхозой малшад, шубуушадай оролдосотой ажал элеэр харагдаба. Адууhа малай, шубуунай тоо олошоруулагдаа, гүрэндэ мяха, hү тушааха түсэб дүүргэгдээ. 1971 онойхидо орходоо гүрэндэ мяха худалдалга эндэ 42,9 процентээр, ноохон 14,4 процентээр, үндэгэн 17,4 процентээр дээшэлээ. Тиигэжэ совхозой хүдэлмэришэд үнгэрhэн жэлдэ гүрэндэ 12365 центнер hү, 9707 центнер мяха (5832 центнерынь галуунай), 329,6 мянган үндэгэ, 874 центнер ноохо худалдажа, түсэбөө холо үлүүлэн дүүргээ.

Ойн баярай жэлдэ түйлаhан амжалтаараа зоригжоhон ажахын хүдэлмэришэд табан жэлэй даабари болзорhоонь урид бэелүүлхээр, шиидхэхы 1973 ондо улам эршэмтэйгээр ажаллахаар зоригжонхой.

Залуу мал шахан таргалуулдаг бааза Нарин-Хүнды гэжэ газарта түбхинэнхэй. Эндэ 300 хашараг, буруу гурбан гүүртэ болгогдонхой. hаяхан эндэ ерэхэдэмнай, А. Г. Павлуцкиин шахамалнууд машинада ашагдажа байба. Малынь тобир тарганууд, хорёо соогоо бухиндаагаа гарган, зариманиинь тангаршаалдана.

— Кирилл Петрович Кравцов бидэ хоёр хэдэн жэл удаа залуу мал шахан таргалуулдагбди. Мүнөө 120 үхэртэйбди. Эдэ үдэрнүүдтэ бултыень тушаахамнай. Декабриин hүүл багаар шэгнэхэдэмнай, тус бүринь дунда зэргээр 353 килограмм татаа hэн. Зун, намарай hаранuудта хорёодо оруулангүй шахуу бэлшээжэ, хүсэ тамираа hайса нэмээhэн. Октябриин эхеэр газаа байлгажа, hайса таргалуулаабди. Эдэ малаа тушааhаар, шэнэ гүүртэ даажа абахабди, — гэжэ үнинэй үхэршэн Андрей Гаврилович хөөрэнэ.

Совхоз 800 центнер мяха худалдаха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб январиин 20-доор дүүргэхэ гэhэн уялга абанхай. Энээнээ бэелүүлхын тула 300 шахамал Нарин-Хүндыдэ эртэ намарhаа таргалуулагдана. hаяхан Г. С. Павлуцкиин харууhалдаг 120 үхэрые Улаан-Үдын мяханай комбинадта тушаахадань, толгой бүринь 335 килограммда хүрөө. Ойрын үдэрнүүдтэ Ф. Е. Калашниковай харууhалдаг 100 үхэр тушаагдахаар шахагдажа байна. Шахамал бүхэндэ үдэрэй 4 килограмм талха тарянай зүйл, 10 килограмм hолоомон, 2 килограмм үбhэн, 1,5 килограмм ногоон hолоомон үгтэнэ,—гээд ажахын главна зоотехник П. П. Антонов хэлэнэ.

Б. ЖАМБАЛОВ.

Мухар-Шэбэр.

БЭРХЭ hААЛИШАН

Виктория Сергеевна Билсагаева «Байкал» учхоздо hаалишанаар хүдэлжэ эхилhээр хэдыхэн жэл үнгэрбэ. Энэ хугасаада Виктория Сергеевна ажахын эрхим hаалишадай тоодо батаар оронхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ республикымнай колхоз, совхозуудай малшан бүхэн СССР-эй алдарта 50 жэлэй ойн баярые нэрэтэй солотойгоор угтаха гэhэн зорилготойгоор ажаллаа.

Түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ харууhалжа байhан үнеэн бүриhөө 4500 килограмм hү абаха тухайгаа Виктория Сергеевна Билсагаева суг хүдэлдэг нүхэдтөө мэдүүлhэн юм. Хүдэлмэришэ хүн үгэеэ үгэбэл, тэрэнээ дүүргэжэл hаладаг гээшэ. Үнгэрэгшэ ондо hаалишан Билсагаева хэлэhэн үгэдөө эзэн байхын тула бүхы хүсэеэ гарган ажаллаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ хугасаада үнеэн бүриhөө 5028 килограмм hү hаажа, хараалhан уялгаяа 1053 килограммаар үлүүлжэ шадаа бшуу.

Виктория Сергеевна үнеэдые эдеэлүүлхэ рационииие нарин нягтаар сахижа, бии байгаа арга боломжоёо гүйсэд хэрэглэhэнэй ашаар hү hааха түсэб даабаряа эды шэнээнээр үлүүлжэ шадаа. Нэтэрүү, үсэд ажалаараа олоhон дүй дүршэлөө тэрэ суг хүдэлдэг hаалишадтаа хэлэжэ үгэдэр заншалтай.

С. ХАЛТУЕВ.

ТҮЛ АБАЛГАДА БЭЛЭДХЭЛ ШАЛГАНАБДИ

ДУТАГДАЛНУУДЫНЬ БУЛЮУ

Зургаан хоногой туршада Захааминай аймагай колхозуудай хонишод бэе бэедээ айлшалалсажа, хэмнай түл абалгын ехэ ажалда түгэс hайн бэлэдхэлтэй болоод байнаб, хаанамнай үшөө ямар дутагдалнууд бии гээшэб гэhэн эрилтэтэйгээр хандажа, нүхэр ёhоной хиналта хэhэн байна. Энэ хэрэгтэ аймагай хүдөө ажахын управлениин главна зоотехник нүхэр С. Банзаракцаев, ветеринарна ахамад врач В. Сосоров, колхозуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд хабаадалсаа.

Аймагай колхозуудта 21.680 гаран эхэ хонид тоологдоно. Эдээнэйнгээ 100 хонин бүриhөө 85 хурьга абажа тэнжээхэ түсэбтэй юм. Теэд ябаад харахада, хөөрэлдэхэдэ, нилээд олон хонишод 100 хонин бүриhөө 100—95 хурьга абахабди гэжэ найдуулна. Жэшээнь, 6054 эхэ хонитой XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Ю. Хамаев, парткомой секретарь Д. Цыренжапов, главна зоотехник Я. Николаев) бүхы колхозоороо 100 хонин бүриhөө 90 хурьга түлжүүлхэбди, хонин бүриhөө 3,1 килограмм ноохо хайшалжа, хурьган бүхэнэй шэгнүүрые 25 килограммда хүргэжэ эхэhээнь hалгааха уялга абаа юм. Энэнь нёдондоной хиhоо нилээд дээгүүр байна. Хэрбээ үнгэрhэн жэлэй дүнгөөр аймагай табан «зуутанай» гурбаниинь хамниинхид байhан hаа, 90-hээ өөдэ абаашад энэ жэл «зуутанай» зэргэдэ гарахаар зэhэнхэй.

Колхозой Хуртагын отделенидэ гол түлэб эхэ хонид байлгагдана. Эндэхи байра hуури бүрин түгэс бэлдэгдэhэн, хурьга абалсаха хүнүүд ерэнхэй, илангаяа залуушуул олоор ерэдэг болоhониинь бүришье hайшаалтай. Хонишодой байра, эдеэ хоол, бусад хэрэглэмжэ гүйсэд болоhон. Хурьгадай эдихэ минеральна тэжээлэй зүйлнүүд—дабhан, мел, модоной хөө, нарhанай шэлбэhэн, холимол тэжээл гэхэ мэтэ асарагданхай. Хонидойнь шэнэ, хуушаншье байранууд хурьга абахада зохидоор түхеэрэгдэжэ, хаалга хаамагууд, хобоо хобтонууд хэгдээ.

Шалгалтада хабаадалсаhан «Дружба», «Коммунизмын зам» колхозуудай хонишод Доржиева, Лыгденова, Дампилова, Дамдинова, эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдшье өөhэдынгөө дутуу дунданууд мэдэрхэ, хамниинхидта хүрэжэ бэлдээгүйбди гэхэ баатай болоо.

Илангаяа «Коммунизмын зам» колхозой эхэ хонид зунай сагта таргалаагүй, муу бэлшээридэ байлгагдаа. Зунай үдэрнүүдтэ бэлшээридэ орой гаргадаг байhаниинь нүхэд хоорондын хөөрэлдөөн дээрэhээ мэдэгдэбэ. Мүн энэ колхозой хонишод хурьгалха хонидтоошье, хурьгадтааньшье эдюулхэ минеральна тэжээл бэлдээгүй байhаар. Ядахадаа зэргэлээд байhан нарhанай шэлбэhэшье асаржа эдюулнэгүй. Энэ тэжээлые бэлдэхэ, эдюулхыень зоотехнигүүдэйнь эрилтэ табидаггүйнь гайхалтай.

«Дружба» колхозой хонидой байранууд дулаалагдаагүй, заhабарилагдахашье юумэн бии. Илангаяа нүхэд Доржиевай, Цыреторовэй отарын байранууд хүйтэн байна гэжэ XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой зоотехник нүхэр Николаев шүүмжэлhэн байна. Мүнөө хүйтэн байhан байранууд соохи газар оёоройнь хүрөө hаа, хурьгад дороhоо хүйтэ абажа, ханяаха, үбшэлхэ бшуу.

Ленинэй нэрэмжэтэ, «Красный Октябрь» колхозууд хүршэнэр юм. Эндэхи хонишод бэе бэетээ танил, хэдэн жэлэй туршада хоорондоо мүрысэдэгшье заншалтай. Нёдондо нэжээд «зуутантай» болоhон. Урда жэлнүүдтэ зуу холо гаратар хурьга абаhан хонишодой дүй дүршэл хэрэглэгдэнгүй, «өөдэ абтангүй» орхигдошодог байба. Үнгэрэгшэ жэл Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид бүхыдөө 3814 хурьга гэхэ гү, али 100 хонин бүриhөө 84 хурьга түлжүүлhэн байна. Тиихэдэ нүгөөдүүлынь мянгаад хурьга олоор абабашье, 100 эхэ хонин бүридэ 3 хурьга дутуу, ноохошье нилээд доогуур хайшалhан байгаа.

Эхэ хонид ехэнхидээ хүсөөр hула, зундаа hайнаар бэлшээгдээгүй гэжэ элирнэ. Д. Очиров, Д. Ашатуев, Ц. Бадмаев гэгшэдэй отарануудта эхэ хонид тамираар илангаяа hула. Гэбэшье колхозой правлени, мэргэжэлтэд нэмэлтэ тэжээл үгэхэ, хээли ехэтэй аад, туранхай хонидто талха тарянай зүйл нэмэн үгэхэ тухай хөөрэлдөөн hаял, шалгалтын үедэ гарана. Тиихэдэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид илгагдаhан хонидтоо 500 грамм хүрэтэр таряа талханай зүйл эдюулнэ.

«Красный Октябрь» колхозой зарим отарануудта түрүүшын хурьгад гаража эхилбэшье, хурьгашад дутуу, отара бүхэндэ 2-3 хүн хүрэтэр дуталдана. Тэдэнэй байха гэрнүүд хүсэд бэлэн бэшэ. Илангаяа хурьгадай байрада эхэ хонидые байлгажа, ури хэбтэри бэлдэхэ гэжэ оролдоногүй. Олон отарануудта нарhанай шэлбэhэн, модоной хөө байхагүй. Эдэ, мүн бусадшье олон дутагдалнууд юу харуулнаб гэхэдэ, бүхыдөө аймаг дотор хурьга абалгада бэлэдхэл үшөө ехэ дутагдалтай, хүдөө ажахын управлениин хүтэлбэрилэгшэд hанаагаа ехээр зобоногүй гэжэ тэмдэглэхээр. Зарим ажахынуудай хонишод хэнтэй мүрысэхээ, мүрысөөнэй гурим мэдэнэгүй.

Худалдаа наймаанай, соёлой талаар хангаса тон муу. Нүүдэл наймаа, кино, хэблэл тарааха асуудалнуудта аймгүйсэдком онсо анхарал хандуулха ёhотой. Агитаторнууд, политинформаторнууд, үзэгдэнэгүй. Ехэ «добтолгын» эхилхээ байhан тухай ханын хэблэл—дайшалхы хуудаhанууд, «Сахилгаан» хуудаhан харагданагүй.

1972—1973 онуудай үбэлэй hарануудта малай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй тогтоолые хонишодой дунда hайнаар ойлгуулан үгэжэ, ажалшадай урма зоригые бадаруулан, аймаг дотор социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ саг ерээ.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

ШЭНЭ ТАСС hОНИН

«ЛУНОХОД-2»: СЕАНСЫН ТУРША СОО 1148 МЕТР

ЗАМБУУЛИНАЙ АЛАС ХОЛЫН ХОЛБОО БЭЕЛҮҮЛДЭГ ЦЕНТР. (ТАСС).

«Луноход-2» гэжэ совет автомат аппарадтай радио ба телевизионно холбоо бэелүүлгын ээлжээтэ сеанс январиин 19-дэ Москвагай сагаар 20 часта эхилбэ.

hарын нюруу дээрэ научна нүүдэл лабораториин хүдэлмэреэ эхилhэнэй hүүлээр 6 часай турша соо үргэлжэлhэн сеансын үедэ хараалагдаhан замаараа — зүүн-урагшаа луноходой дабшажа ябаhые шэнжэлэн хараhан байна. Сеансын үедэ өөрөө ябадаг аппарат 1148 метр зам гаталаа.

Луноходой түхеэрэлгэнүүд гэмгүй hайнаар хүдэлнэ гэжэ сеансын үедэ тэмдэглэгдэhэн байна. hарын автомат аппарадые Газарhаа залан жолоодоhонойнь ашаар луноход али бүхы дабалтануудые ядамаггүй hайнаар гаталhан байха юм.

Өөрөө ябадаг аппарадта тодхогдоhон түхеэрэлгэнүүд hарын нюруугай түхэл хэлбэри тухай баримтануудые Газар руу эльгээhэн байна. Гүбээнүүд өөрөө ябадаг аппарадай зурагууд дээрэ элеэр харагдана.

Телеметрическэ баримтануудай ёhоор, луноходой бүхы түхеэрэлгэнүүд гэмгүй hайнаар хүдэлнэ. Приборой тодхогдоhон таhалга соохи температура Цельсеэр + 20 градус, агаарайнь дараса 800 миллиметр.

hара болон замбуулинай дайда шэнжэлхэ программаа «Луноход-2» гэжэ совет өөрөө ябадаг аппарат бэелүүлжэ үргэлжэлhөөр.

(ТАСС).

«КОСМОС-544» НИИДХҮҮЛЭГДЭБЭ

Газарые тойрон дабшадаг «Космос-544» гэжэ ээлжээтэ хэмэл одон 1973 оной январиин 20-до Советскэ Союзhаа табигдаба. 1962 оной мартын 16-да ТАСС-ай соносхоhон программын үндэhөөр замбуулинай дайда шэнжэлгые үргэлжэлүүлхэ научна аппаратура хэмэл одон дээрэ тодхогдонхой.

Аппаратура гэмгүй hайнаар хүдэлнэ. Абтаhан мэдээсэлнүүд тоололго-согсололгын центртэ шэнжэлэгдэжэ байна.

(ТАСС).

АША ҮРЭТЭЙ ХАРИЛСАА ХОЛБООН

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Л. И. Брежнев ба Франциин Республикын Президент Жорж Помпидугай hаяхан Заславльда үнгэргэгдэhэн уулзалга хоёр оронoй хоорондо хэгдэhэн хэлсээнэй бата бэхи байhые гэршэлнэ гэжэ Франциhаа Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Роже Сейду мэдүүлбэ.

Январиин 11—12-то Л. И. Брежневэй Ж. Помпидутай хэhэн хөөрэлдөөнүүд Франци ба Советскэ Союзай хоорондын харилсаае хүгжөөлгэдэ шухала шата болоно гэжэ элшэн сайд Эхэ орондоо бусахынгаа урда тээ ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө тэмдэглээ.

Элдэб hалбаринуудаар, эгээн гол шухала асуудалнуудаар манай оронууд харилсаа холбоо байгууланхай гээд Р. Сейду хэлэhэн байна. Советскэ Союздал мэтэ, Европо түбидэхи түгшүүрилые hуларуулхын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын түлөө Франци тэмсэнэ.

Манай политическэ харилсаа холбоон саг үргэлжэ hайжаржа байна гэжэ оронойнгоо дипломатическа түлөөлэгшэ байhан туладаа хэлэжэ шадаха байнаб гээд элшэн сайд мэдүүлээ. Франциин ба Советскэ Союзай хоорондохи харилсаа холбоон жэлhээ жэлдэ hалбаран хүгжэнэ гэжэ би дүрбэн жэлэй турша соо СССР-тэ хүдэлhэнэйнгөө hүүлээр Москваhаа бусаха дээрээ хэлэжэ шадаха байнаб.

(ТАСС).

ТЭМСЭЖЭ БАЙГАА ВЬЕТНАМТАЙ hАНАЛ НЭГЭТЭЙ

ЛИКИНО-ДУЛЕВО. (ТАСС-ай корр.). Вьетнамдахи дайе болюулха ба эб найрамдал hэргээхын түлөө хамтаараа тэмсэл хэхэ hарада зорюулагдаhан митинг Ликинскэ автобус бүтээлгын заводто үнгэргэгдэбэ. ДРВ-гэй СССР-тэхи посольствын нэгэдэхи секретарь Нгуен Сон Хоэ, Урда Вьетнамай Республикын СССР-тэхи посольствын нэгэдэхи секретарь Чыонг Тан, посольствын хүдэлмэрилэгшэд тэрээндэ хабаадалсахын тула энэ предприятида ерэhэн байна.

Американ эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү сүлөөрэлгын тэмсэл хэхэдэнь, Индохитадай арадуудта али бүхы дэмжэлгэ туhаламжа хүргэхын тула КПСС-эй ба Совет правительствын бэелүүлжэ байгаа политикые совет хүнүүд бүрин дэмжэнэ гэжэ митинг дээрэ үгэ хэлэhэн ораторнууд тэмдэглээ.

Тэмсэжэ байгаа Вьетнамай үнэн сэхэ хэрэгтэ ехэ туhа хүргэhэнэйнь түлөө Нгуен Сон Хоэ КПСС-тэ, Совет правительствада, совет арадта баяр баясхалан хүргэбэ.

Митингдэ хабаадагшад тогтоол абахадаа, Вьетнамай газар дээрэhээ американ сэрэгүүдые бүрин гартаха, Вьетнамдахи дайе болюулха ба амгалан байдал hэргээхэ тухай хэлсээндэ дары түргөөр гар табиха эрилтэ табиhан байна.

Московско область.

Партийна ажабайдал

КОММУНИСТ ДААБАРИ АБАБА

Партийна документнүүдые hэлгэлгэ хадаа нэгэ биледые ондоо шэнэ биледээр hэлгэхэ гэhэн юрын хэрэг бэшэ, харин партияа улам бэхижүүлхэ, коммунистнуудай эдэбхи үүсхэл, нэрэ хүндые бүри дээшэлүүлхэ, журамыень шангадхаха гэhэн удхатай эмхидхэлэй-политическэ ехэхэн хэмжээ ябуулга болоно. Энэ хүдэлмэри мүнөө шиидхэхы шатадаа ороод байна. Партийна организациин ажал ябуулгын түхэл маяг, онол аргые мүнөө үе сагай эрилтэнүүдтэ дүүрэн харюусамаар нарижуулан hайжаруулха, коммунист бүхэнэй үүргэ болон харюусалгые бүри дээшэлүүлхэ талаар хэгдэжэ байhан хүдэлмэри тухай жинрэй коммунистнууд болон партийна хүтэлбэрилэгшэдэй бэшэhэн, партийна хүдэлмэри ябуулдаг дүй дүршэл тухайгаа хөөрэhэн материалнуудые «Правда» газетын, мүн республикынгаа «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдэй хуудаhануудта hонирхон уншадагби. Тэндэ hургаал абамаар, заабари болгомоор юумэнүүд олон байдаг.

Совхозоймнай партийна организаци 84 коммунистнуудhаа бүридэдэг юм. Энэмнай ехэхэн хүсэн болоно бшуу. Бүхы коммунистнуудаймнай 70 гаран процентнь үйлэдбэри дээрэ сэхэ ажаллахадаа, эгээл харюусалгатай участогуудта хубаарилагдан табигданхай. Тэдэнэр хаанашье, ямаршье ажалда хүдэлхэдөө коллектив соогоо хүндэтэй, бусадта ажалай үльгэр жэшээ харуулжа ябадаг гээшэ.

Олониитын дунда партийна нүлөө даамайгаар дэлгэрүүлхэ, коммунистнуудай харюусалга, эдэбхи үүсхэл хүгжөөхэ хэрэгтэ партийна даабари үгэлгэ ехэ удхатай хэрэг мүн. Энэ асуудалда бидэ гол анхаралаа хандуулдагбди. Коммунист бүхэндэ тус тустань анхаралтайгаар, зүбөөр хандадаг, шадабариинь, эрдэмэйнь зэргээр даабари үгэдэг, дүүргэлтынь хойноhоо наринаар шалгажа байдаг юм. Партийна гол ёhонуудые, партийна ажабайдалай ленинскэ ёhо гуримуудые ажал хүдэлмэридөө зүбөөр тааруулан хэрэглэдэг партийна организацида хүдэлмэринь урагшатай hайн байдаг гээшэ. Совхоздомнай табан эхин организаци бии юм. Тэдээн сооhоо О. Б. Бадмаевай хүтэлбэрилдэг Боомой отделениин партийна эхин организациин хүдэлмэри hүүлэй үедэ нилээд hайжараа. Организациин бүридэлдэ ородог 32 коммунист бултадаа тус тустаа партийна даабаритай, байд лэ гээд партбюрогой заседани дээрэ гү, али коммунистнуудай хамтын суглаан дээрэ партийна даабариин дүүргэлтэ тухай тоосоон зүбшэн хэлсэгдэжэ байдаг.

Жэшээнь, үнинэй коммунист Д. Д. Бальжинимаевые абаад харая. Тэрэ үндэр наhатай боложо, пенсидэ гарабашье, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададсаhаар. 1971 ондо отделенидээ арадай хинагшадай бүлэгые хүтэлбэрилдэг байгаа. Ниитын малай үбэлжэлгын, шэнэ түл абалгын үедэ коммунист Дашинима Доржиевичай хүтэлбэри доро арадай хинагшад фермэ, бригадануудаар ябажа, хэдэн шалгалта хэhэн, элирүүлhэн дутуу дүндануудые байра дээрэнь түргэн дары усадхахын тула шухала хэмжээ абадаг hэн. Отделениингээ партбюрогой гэшүүн hэн тулань, тэрээндэ нёдондо комсомолой организациин хүдэлмэреэ эмхидхэн ябуулха хэрэгтэнь туhалалсаха гэhэн даабари үгтэhэн юм. Партийна энэ даабаридаа нүхэр Бальжинимаев тон харюусалгатайгаар, эрилтэ ехэтэйгээр хандажа захалhан байна. Пэн түрүүн нютагайнгаа хүбүүд, басагадтай тус тустайнь хөөрэлдэhэн, удаань комсоргтоёо хамта саашадаа бэелүүлхэ хэмжээ ябуулгануудаа хараалаа. Тиигээд отделениингээ партийна нээмэл суглаан дээрэ комсомолой хүдэлмэри hайжаруулха тухай үргэн хөөрэлдөө хэе гэhэн дурадхал партбюродоо оруулhан юм. Уданшьегүй декабрь hарада тиимэ суглаан зарлагдажа, тэндэ нютагай комсомолшууд, соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, нютагтахи интеллигентнэр уригдаhан бэлэй. Суглаанай hүүлээр комсомолой хүдэлмэри эли бодо hайжаржа захалаа.

Февраль hарын эхеэр хонишодоймнай бригадануудта түл абалгын халуун хаhа эхилхэнь. Тэрээндэ нютагаймнай хүбүүд, басагад эдэбхитэйгээр хабаадаха гэжэ шиидэнхэй. Арба гаран комсомолшууд болон союзнабэшэ залуушуул хурьгашад боложо хүдэлхэбди гэжэ мэдүүлээ. Тиихэдэ клубай, библиотекын хүдэлмэрилэгшэд ,багшанар hү haалиин фермые шефтээ абанхай. Малай тэжээлээр дутамаг үбэлжэлгэ ябажа байна. Тиигэбэшье haань, үбэлэй hарануудай туршада haалишаднай үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1250 килограммhaa бага бэшэ hү haaхабди гэжэ социалис уялга абаад, малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоhон байна. Ехэ зорилго урдаа табяад ажаллажа байна. haалишад, үхэршэдтөө нютагаймнай соёлшод, багшанар ходо айлшалжа, концерт харуулжа, ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, хүдэлмэриин үдэр бүриин дүн гаргалсажа байдаг болоо. Эдэ бүхы ажал ябуулгые урданай коммунист Дашинима Доржиевич шадамар бэрхээр ударидана. Өөрөө малшадта ходо айлшалжа, газетэ, журналнуудта толилогдоhон hонин ушарнуудые тэдэндэ уншажа үгэдэг гүримтай. Нютагайнгаа хүбүүд, басагадта Дашинима ахай гэжэ хүндэлүүлдэгынь тэрэнэй шударгы ажал ябуулгаhаань эшэ үндэhэтэй бшуу.

Ленинскэ партиин үндэр нэрэ хүндые тэрэнэй гэшүүн бүхэн нэгэн адляар дээрэ үргэжэ, өөрынгөө нюдэнэй сэсэгы мэтэ нангинаар сахин ябаха уялгатай. Дааhан хэрэгээ хэр зэргэ бэелүүлдэг, бүлэдөө, нүхэдэйнгөө дунда бэеэ ямараар абажа ябадаг, ниитын хүдэлмэри хайшан гэжэ дүүргэдэг, нүхэдэйнгөө дунда бэеэ ямараар абажа ябадаг, ажабайдалай али олон бэрхэшээлтэ ушарнуудые хэр тэсэмгэйгээр дабажа гарадаг байhаарнь коммунистын ажал ябуулгые сэгнэдэг гээшэ бэзэ. Тиимэhээ ямаршье сагта, хаанашье коммунист гээшэ хододоол коммунист байха ёhотой бшуу. Эгээл иимэ сэгнэлтэ, эрилтэтэйгээр бидэнэр нүхэдэйнгөө хэhэн ажал хэрэгые, журамые сэгнэдэг гээшэбди. Партийна документнүүдые hэлгэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриин хэр зэргээр ябажа байhан тухай асуудал партийна эхин организаци бүхэндэ зүбшэн хэлсэгдээ. Эндэ коммунистнууд партийна журам эбдэдэг, эдэбхи үүсхэлгүй нүхэдөө шангаар шүүмжэлhэн байха юм.

Ажахын haалишадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, совхозойнгоо чемпион болоhон Боомой hү haалиин фермын haалишан коммунист Д. Г. Гомбоева тухай магтаалай хэдэн үгэ хэлэлтэй. Дулма Гомбоевна үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриhөө 2000 килограмм hү haaхаб гэhэн уялгаяа 2013 килограммда хүргөө. Малшадай дунда дэлгэрhэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха гэжэ шиидээд, үбэлэй юhэ hарын туршада үнеэн бүриhөө 1300 килограмм hү haaхаб гэhэн дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаа. Дулма Гомбоевна haалишадайнгаа дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха, тоо бүридхэгшэтэй хамта haалишадай үдэр бүриин дүн гаргалсажа байха гэhэн партийна даабаряа hайнаар дүүргэдэг юм. haалишадай дунда дэлгэрhэн мүрысөөнэй манлайда тэрэ ябана. Тиихэдэ партиин гэшүүн haалишан Т. Д. Дармаева фермын дэргэдэ байгуулагдаhан арадай хиналтын постые хүтэлбэрилдэг ниитын даабаритай.

Партийна документнүүдые hэлгэлгэ хадаа бидэнэй хүсэн түгэлдэр байлгын ёhотойл харалга боложо үгэхэ байна. Ушар иимэhээ эмхидхэлэй-политическэ удха шанартай энэ хэмжээ ябуулгадаа hайнаар бэлдэхэ зуураа, бидэнэр коммунистнуудые олониитын хүдэлмэридэ улам эдэбхитэйгээр хабаадуулха, харюусалгыень шангадхаха, өөртөө, нүхэдтөө хэзээ хэзээнэйхиhээ ехэ эрилтэ табиха уялгатайбди. Энэ хэрэгтэ партийна даабари үгэлгэ, дүүргэлтысень хиналга ехэ хүсэтэй зэбсэг боложо үгэнэ.

А. ДОРЖИЕВ,
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой парткомой секретарь.

Энэ зураг дээрэ Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүү haалишан Дулма Жамбаловна Цырендоржиева, мүн энэ аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бэрхэ haалишан Долгоржап Жалсановна Очирова гэгшэдые харанат. Д. Ж. Цырендоржиева үнгэрhэн ойн баярай жэлдэ үнеэн бүриhөө 4988 килограмм, Д. Ж. Очирова 4476 килограмм hү haahан байха юм. Тиигэжэ эдэ нүхэд түрэл колхоз, аймаг соогоо эрхимлээд, республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй hаяхан болоhон зүблөөндэ хабаадалсаhан байна. Юhэдэхи табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлдэ эдэ нүхэд дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаад, жэлэй түрүүшын үдэрhөө эршэмтэй hайнаар хүдэлжэ байна.

Зураг дээрэ: Д. Ж. Цырендоржиева (зүүн гарhаа), Д. Ж. Очирова.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

Түрүү арга

Хэhэн бүтээhэнэйнгээ зэргээр

Ажалдаа ямараар хандадаг, коллективэй амжалта түйлаха хэрэгтэ ямар туhа нэмэри оруулhан тухайгаа хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй ойлгохоор, мэдэрхээр салин хүлhэ түлэхэ тухай Л. И. Брежнев профсоюзуудай XV съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэhэн байна.

Үнэхөөрөө хүнүүд даажа абаhан ажалдаа ондо ондоогоор хандадаг. Үнэн сэхээр ажалладаг, хамтын хэрэгэй түлөө haнаагаа зободог хүдэлмэришэдэй диилэнхи олон байбашье, хойрог ябадал гаргадаг, хамтын хэрэгтэ туhа нэмэри ехээр оруулаашьегүй haa, бусадтай адли түлөөhэ түлбэри абаха дуратайшуул бии байhаар. Хэhэн ажалайнь, ажалдаа ямараар хандадаг байhанайнь зэргээр хүниие хүндэлхэ, моральна ба материальна урмашуулгада хүртүүлхэ гээшэ ехэ зүб.

Буряадай барилгын управлениин 7-дохи СМУ-гай коллектив профсоюзуудай XV съездын шиидхэбэриис, съезд дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хандуулhан анхарал хараада абажа, барилгашадай ажал зүбөөр эмхидхэхэ, бүтээсыень дээшэлүүлхэ, барилгые hайнаар хэхэ, ажалай журам hайжаруулха тэмсэл ябуулжа байна.

Ажалай эмхидхэл hайжаруулха, түлөөhыень гуримшуулха хэрэгтэ ажахын тоосоон ехэ удха шанартай юм. СМУ-гай бригаданууд хэдэн жэлэй саана ажахын тоосоондо оруулагдажа эхилээ hэн. Мүнөө бүхы бригаданууд иимэ гуримаар ажалладаг болоо. Ажахын тоосоондо орохын урда бригаданууд томодхогдоhон байна. Ажахын тоосооной комплексно 9 бригадын, тусгаар мэргэжүүлэгдэhэн нэгэ бригадын коллективүүд ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ, бүтээсыень дээшэлүүлхэ гэжэ ехэ анхарна.

Ажахын тоосоондо оруулагдаhан бригаданууд барилгые эхинhээнь абаад, эсэс хүрэтэр өөhэдынгөө хүсэ шадалаар бүтээнэ. Тиихэдээ барилгын материал, хэрэгтэй болохо ондоо зүйлнүүдые даажа абаад, гамтайгаар хэрэглэхэ, арьбалха гэжэ анхардаг. Ажахын тоосооной бригаданууд түлэлгын, аккордно-шагналгын гурим хэрэглэдэг болоо.

Шэнэ онол арга, түрүү дүй дүршэл хэзээдэшье булюу hайн байдаг. Комплексно бригаданууд ажалаа шэнээр эмхидхэжэ, түлэлгын шэнэ гурим хэрэглэжэ, hайн үрэ дүнгүүдые харуулжа эхилээ. Ажалай эмхидхэл нилээд hайжараа гэхээр. Барилгын болзор хороогдоhон, шанарынь hайжарhан байна.

Барилгые богони болзор соо, hайн шанартайгаар, хямдаар хэхэ эрилтэ бидэнэй урда табигдана. Энэ эрилтэ hүүлэй үедэ бүришье шанга болонхой. hайн шанартай, бага гаргашатай ехэ продукци үгэхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай hаяхан баталан абаhан тогтоол соо заагдана.

Манай управлениин коллектив энэ тогтоол зүбшэн хэлсэhэн байна. Табан жэлэй гурбадахи жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын, барилгые богони болзор соо дүүргэжэ, ашаглалгада тушаадаг болохо, материал гамтайгаар хэрэглэхэ арга боломжонууд элирүүлэгдэжэ байнхай. 7-дохи СМУ-гай барилгашад иимэ тэмсэл ябуулхадаа, хүн бүхэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ, хамтын хэрэгтэ оруулдаг туhа нэмэри тодорхойлхо гэжэ шиидээ.

Хүн бүхэнэй ажалда ямараар хабаадалсадаг байhые элирүүлхэ коэффициент хэрэглэхэ тухай бригадирнуудай совет дээрэ хэлсэгдэhэн байна. СМУ-гай бүхы бригаданууд энэ шиидхэбэри халуунаар дэмжээ.

Ажалдаа хабаадалсаhанай коэффициент ямар бэ, тэрэниие хайшан гэжэ хэрэглэхэб? Энэ асуудалда нэгэ үгөөр харюусажа болохогүй юм. Мүн тодорхой зүбшэл заабари, баталагдаhан дүримшье байхагүй. Коэффициентые хүдэлмэришэд hайн дураараа, хамтаараа зүбшэн хэлсэhэнэй hүүлээр хэрэглэжэ эхилээ.

«Главвостоксибстрой» трестын бригаданууд барилгашадай дундаhаа эгээл түрүүлэн шэнэ онол арга хэрэглэжэ захалhан юм. СМУ-гай ажахын тоосооной комплексно бригадые даагша А. В. Стародубцев, прораб В. И. Пантилеев, механик А. С. Калашников энэ онол аргатай танилсахын, тэрэниие шудалхын тула Эрхүүгэй, Ангарскын, Усолье-Сибирскын, Шелехово городой шэнэ барилганууд дээрэ хүдэлжэ байгаа бригаданууд та ошожо ерэhэн байна.

Тэрэнэй hүүлээр 7-дохи СМУ-гай барилгашад ажалда хабаадалсаhанай коэффициент хэрэглэхэ онол арга халан абалсаа. Мүнөө энэ управлениин коллективүүдэй 82 процентнь хүдэлмэришэдэй хамтын хэрэгтэ оруулдаг туhа нэмэри элирүүлжэ, тэрэнэй зэргээр салин түлэхэ гурим хэрэглэжэ эхилээ.

Бригадын гэшүүдэй абаха салин хүлhэн хамтынь суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэлгээр тогтоогдоно. Даабаряа үлүүлэн дүүргэдэг, ажалаа hайн шанартайгаар бүтээдэг, журам наринаар сахидаг барилгашадай абадаг салин бусадайхиhaa дээшээшье байха юм. Хүдэлмэришэд бүтээhэн ажалаа суглаан дээрээ сосолдог, хэн ямараар ажаллажа гарааб гэжэ элирүүлдэг, хүн бүхэнэй хамтын хэрэгтэ оруулhан туhа нэмэриие [illegible] сэгнэн харадаг болонхой. [illegible] й журам эбдэгшэд, голодоho гаргагшад элирүүлэгдэжэ шүүмжэлэгдэнэ.

Шэнэ онол аргын хүмүүжүүлхы үүргэнь айхабтар ехэ. Нүхэдынь хэhэн ажалынь бодотоор сэгнэнэ ха юм. Голодоho гаргаа haa, ажалдаа хожомдожо гү, али огто ерэнгүй зайгуултаа haa, шүүмжэлүүлэгдэхэhээ гадна, бага салин хүлhэ абаха ёhотой гээшэ. Иимэ гурим хэрэглэхэдэ, бодото дээрээ хэhэн ажалhaa үлүү юумэ харуулха, худал хуурмаг мэдээсэл үгэхэ, тоо харуулха арга огто үгы юм. Бригада бүхэн, тэдэнэй гэшүүн бүхэн юу хэhэнээ, ямар хэмжээнэй ажал өөрөө, мүн нүхэдэйнгөө хаhые hайн мэдэдэг болонхой.

Иимэ гурим хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэл, даажа абаhан ажалайнгаа түлөө харюусалгыень дээшэлүүлнэ. Журам эбдэгшэдтэ эбсэшэгүйгөөр хандахаар хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ мүн лэ нүлөөтэй. Шэнэ онол арга түрүүшээр хэрэглэжэ эхилhэн А. Стародубцевай, В. Нимаевай, С. Брагинай, мүн бусад зарим бригаданудта ажалай журам эбдэхэ ушар зайсуулагдаа.

hаяхан 4-дэхи участогай хүдэлмэришэдэй суглаан болобо. Ажалай журам тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ hэн. Шулууша дархан И. Лаптев ажалдаа гараагүйнгөө түлөө шангаар шүүмжэлэгдээ. Ажалда хабаадалсаhанай ко[...]ент тэрээндэ хэрэглэх[...] шиидхэбэри абтаhан [...] Суглаанай хамтын зү[...] ёhoop И. Лаптев тари[...]на абаха нэмэлтэ тү[...] хаhагдаhан юм. Мүн[...] тоолоходо, энэнь 27 [...] болоо. Тэрэнэй абаха [...]мэлтэ түлөөhэн а[...] дүүргэhэн бригадын [...]шуудтэ хубаарилан [...] юм.

Шэнэ онол арга [...] хойрогоор хандагшад[...] хэhээнэ бэшэ. Дааба[...]лэн дүүргэхын, hайн [...]тайгаар бүтээхын ту[...] жэл шадабари, дүй дү[...]рэгтэй юм. Тиимэhээ [...]шад мэргэжэл шадаба[...]шэлүүлхэ баатай боло[...]гай бригаданудта энэ [...] хэрэглэжэ эхилhэнhээ [...] нэгэ кварталhaa үлүү[...] үнгэрөө. hаяхан ко[...] ажалайнгаа 4-дэхи к[...] үрэ дүн хаража үзэбэ. коллективэй дундаhа[...] процент хүдэлмэришэ[...]ха салин хүлhэнэй [...] хубилгагдаhан байна. [...] эбдэгшэдэй, ажалдаа [...] гаргагшадай салин [...]согдоо. Мүн тиихэтэй мэргэжэл шадабаря[...]жуулhан барилгашад [...]хиhaa ехэ нэмэлтэ сал[...]hан байна.

Голодоho гаргаха, [...] сагые дэмы гээхэ, жу[...]дэхэ ябадал эрид үсөө[...]

Ажалда хабаадал[...] коэффицентын ехэ уд[...]нартай байhые бар[...] өөhэдынгөө дүй дүршэл[...]гожо абаа. Шэнэ он[...] хүн бүхэнэй хамтын [...] оруулhан туhа нэмэри [...] хойлон харуулна. Е[...]ha нэмэри оруу[...] урмашуулагдажа, нэмэл[...]рифна түлөөhэ абана [...] Харин голодоho гар[...] ажалай журам эбдэгшэд[...] зэмынгээ ёhoop нэмэл[...]лөөhэнhөө хаhагдана.

Хүдэлмэришэдэй [...] үүсхэл дээшэлүүлхэ [...] нүлөө ехэтэй энэ гури[...]люу hайн байhаниин[...]рүүлэгдэбэ. Бага гарга[...]гаар ехэ продукци [...] гаргаха, шанарыень [...]руулха тэмсэлдэ зүб [...] хэрэглэхэ, хүдэлмэришэд[...] тээhэн ажал зүбөөр то[...]лон сэгнэхэнь ехэ удх[...]нартай ха юм.

М. БОЛОН[...]
7-дохи СМУ-гай мас[...]

ТАРГАН МАЛ ТУШААХАДА ОЛЗОТОЙ

СССР-эй байгуулагдаhаар алдарта 50 жэлэй ойн баярта зорюулан абаhан социалис уялга, хараалагдаhан түсэбөө манай совхозой малшад, таряашад амжалтатайгаар бэелүүлээ. Ажахымнай үхэршэд нёдондо гүрэндөө 1048 үхэр таргалуулжа, тус бүриинь 352 килограмм шэгнүүртэйгээр тушаагаа гэхэ гү, али мяха худалдаха түсэбөө 145 процент дүүргэhэн байна. Тиихэдэ түрүү малшан Ц. О. Очиров даажа абаhан 167 үхэрөө тус бүриин 380—400 килограмм шэгнүүртэйгээр мяханай комбинадта тушааhан байна.

Энэ табан жэлэй туршада адууhа малайнгаа ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхын тула нэн түрүүлэн үбhэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэжэ, hайжаруулагдаhан бэлшээри түхеэрхэ болонобди. hүүлэй жэлнүүдтэ ниитымнай хони, малда үбhэ тэжээл багаар бэлэдхэгдэнэ. Мүнөө адууhа малнай оройдоол 40 процент тэжээлээр хангагданхай юм. Гэбэшье бидэ үбhэ тэжээлэй хэды хоморшье haань, гамтайгаар гаргашалжа, шахамалнуудайнгаа тус бүриин шэгнүүрые сүүдхын 900 граммhaa бага бэшээр нэмээжэ социалис уялга абаhан байнабди.

Тарган мал гүрэндэ тушаахада алишье талаараа ашатай байдаг гээшэ. Совхозой малшад үүсэлгэдэхэ үхэрнүүдэйнгээ тус бүриин шэгнүүрые 380—400 килограммда хүргэхэ зорилготой. Юуб гэхэдэ, гүрэндэ 350 килограммhaa ехэ шэгнүүртэй мал тушаахадаа, нэмэлтэ түлбэри ехээр абажа, малшадташье, ажахыдашье олзотой байна гээшэ.

Ажахымнай шахамал малаа оньhожоруулагдамал дулаан байрада байлгажа, тус бүридэнь сүүдхэдэ 3 килограмм үбhэ, 4,5 килограмм талха таряанай зүйл, 15 килограмм силос, 3 килограмм hолоомо эдюулнэ гэхэ гү, али бүхыдөө тэжээлэй 9 единицэ үгтэнэ. Бидэ урдандаа тэжээлыень хэршээд, талха таряанай зүйлтэй холижо, ууралда дэбтээгээд эдюулдэг hэмди. Теэд hаянай малдаа тэжээлыень хуурайгаар үгэдэг болообди. Иимэ шэнэ аргаар хооллуулдаг болоhомнай, гаргашань нилээд доошолжо, байра соонь хуурай, малшадай ажаллахадашье зохид болоо.

Үхэршэдэй социалис уялгануудаа сүм дүүргэхын, мүн дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй улам эршэтэй байхын тула тусхай гуримууд зохёогдожо баталагдаа. Жэшээлбэл, үхэрнүүдэйнгээ тус бүриин шэгнүүрые сүүдхын дунда зэргээр 950 граммаар нэмээhэн малшан hара бүри 40 түхэригэй мүнгэн шанда хүртэхэ байна. Харин 1000 граммаар нэмээгшэд 50 түхэригэй мүнгэн шан абаха юм. Тиихэдэ гүрэндэ тушаагдаха малайнгаа тус бүриин шэгнүүрые 400 килограммда хүргэhэн үхэршэд даажа абаhан мал бүхэнэй 10 түхэриг нэмэлтэ түлбэри абаха байна. Мүн харууhалхаар даажа абаhан малаа шахан таргалуулжа эхилhээр гүрэндэ тушаатараа тус бүриинь шэгнүүрые сүүдхын 900 граммаар нэмээhэн малшад дунда зэргын нэгэ hарынгаа салингаар шагнагдаха зэргэтэй. Мүрысөөндэ шалгарhан үхэршэдые инигэжэ урмашуулхада, даажа абаhан ажалдаа абьяастайгаар, харюусалга ехэтэйгээр хандахаhаа гадна, эрхим амжалта түйлахые эрмэлзэхэ байна гээшэ.

Урдаа табиhан зорилгоёо бэелүүлхэ хэрэгтэмнай яhала олон бэрхэшээлнүүд ушаржа, haад тойбо татана. Нэгэдэхеэр, манай совхоздо ороохо таряа сэбэрлэхэ агрегат, хадагалха склад мүнөөшье хүрэтэрөө үгы байhаар. Мухар-Шэбэрэй ПМК-гай барилгашад,хабсаргагшад таряа сэбэрлэхэ агрегат аяар хоёр жэлэй туршада тодхожо байбашье дүүргээгүй, унжагайруулhан зандаа. Гадна хүдөө ажахымнай машина, техникэ запасной частиин дутамаг дээрэhээ муугаар заhабарилагдана.

hүүлэй жэлнүүдтэ гүүртэ, фермэнүүдтэ ажаллаха малшад олоор дутаададаг болоо. Олон багашуултай бүлын үхибүүдые хүүгэдэй саадта гү, али яслида ябуулжа, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые мал ажалда хабаадуулха гэхэдэ, үхибүүдэй ясли, саадшье үгы юм. Тэрэшэлэн hургуулиин hурагшадые зөөхэ автобусшье байхагүй. Эдэ бүхы дутагдалhaa уламжалан, мал ажалда хүдэлмэрилхэ хүнүүднай жэл бүри үсөөржэ тухашаруулна. Теэд республикымнай дээдын зургаанууд энээниие хараадаа абажа, зохихо хэмжээнүүдые хараалха ааб за гэжэ найданхайбди.

Д. Ц. ЦЫДЕНЖАПОВ.
Бодонгуудай совхозой директор.

Бэшүүрэй аймаг.

Димитровград. (Ульяновска область). Атомна реакторнуудай научна шэнжэлэлгын институт ороной эгээл томо научна түбүүдэй нэгэн юм. Хүн түрэлтэндэ туhа хүргэжэ, эб найрамдалай, энхэ амгалан байдалай аша туhада атомые хүдэлгэхэ эжэ тэрэнэй лабораторинуудта олон эрдэмтэд шэнжэлгын хүдэлмэри ябуулжа байдаг.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ; СМ-2 реакторай зал соо. Шэнжэлгын үедэ.
ТАСС-ай фотохронико.

Социалис Ажалай Герой Амангалей Муханов Оренбургын областиин «Октябрьский» племзаводой ахалагша хонишон юм. Харин Бахит Симакатов тэрэнэй хүршэ Башкирай АССР-эй Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо хони адуулдаг. Эдэ хоёр хонишод хоорондоо үнинэй нүхэсэдэг, бэе бэедээ айлшалалсадаг юм. hаяхан А. Муханов нүхэрэйнгөө фермэ дээрэ ерэбэ. Түрүү хонишод 1973 ондо хоорондоо мүрысэн ажаллаха гэжэ хэлсээ баталаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү хонишод А. Муханов, Б. Симакатов гэгшэд

ТАСС-ай фото.

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

Губида уhан ерэбэ

МАХАЧКАЛА. Октябриин революциин нэрэмжэтэ каналай эрье шадар барилгашад ерэбэ. Дагестанай искусственна эгээ томо гол мүрэнүүдэй нэгые шэнэдхэн хубилгалга игэжэ эхилбэ гээшэ. Тэрэнэй гол hабые сэбэрлэжэ, үшөө гүнзэгы болгохо, шэнэ гидротехническэ барилга хэхэ, дүрбэ мянган километрhээ үлүү каналай hалаануудые бариха ажал эндэ эхилээ. Тэрэнэй ашаар дошхон урасхалтай Сулак мүрэнэй уhаар ундалуулагдадаг газар хоёр дахин ехэ болгогдохоор хараалагдана. Энэ хүдэлмэриин дүүргэгдэхэдэ, хамтадаа 42 мянган гектар талмай уhалагдадаг болохо юм.

Октябриин революциин нэрэмжэтэ каналай баригдаhаар hаядаа 50 жэл болохонь. 1921 оной апрелиин 14-дэ В. И. Ленин Азербайджанай, Грузиин, Армениин, Дагестанай, Горско республикын коммунистнуудта хандаха зуураа игэжэ тэмдэглэhэн байгаа: «Таряашадай hуудал байдал түргөөр hайжаруулхын тула электрижүүлгэ, газар уhалдаг болохо талаар ехэ хүдэлмэри эхилхэ шухала. Газар уhалалга хадаа хизаар орониие түргэн хубилгаха, тэрэниие шэнэдхэжэ, урданай сагые түргэн мартуулха, социализмда дамжан оролгые түргэдхэхэ зэргэтэй». Багша Ленинэй энэ хандалгада харюу болгон тус каналай барилга эхилhэн байгаа.

80 километр утатай энэ каналые богони болзорто бариhанайнгаа түлөө Дагестанай республика 1923 ондо Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаhан юм. Энэ хадаа манай орон доторхи түрүүшын арадай барилга болоно.

Тиигэжэ уhагүй губида добтолго эхилhэн байгаа. Совет засагай үедэ томо томо хэдэн уhалуурийн системэнүүд баригдаа. Республика дотор уhалагдадаг таряалан, саад ба сабшалангай газар мүнөө 350 мянган гектар болонхой. Газар таряалангай бүхы продукциин дүрбэнэй гурбан хубинь уhалагдадаг газар дээрэhээ хуряагдана. Урдань ашаглагдадаггүй байhан губида хэдэн арбаад колхоз, совхоз түбхинэнхэй. Тиигэжэ шэнэ 60 тосхон, аул урган бодоо. Уhалагдажа эхилhэн газарые ашаглахын тула эндэхи хада уулануудhaa Дагестанай бүхы хүн зоной арбанай нэгэ хубинь—150 мянган хүн шэнэ газарта нүүжэ ерэhэн байха юм.

Энэ табан жэлэй туршада республикын карта дээрэ шэнэ каналнууд тэмдэглэгдэхэ байна. Гансахан Сулуу-Чубутлинска каналай ашаглагдажа эхилхэдэ, эндэхи губиин 50 мянган гектар газар элдүүрилэгдэдэг болохо юм. Дээдэ-Хасавюртовско, Ногайска уhалуурийн системэнүүдэй барилга эхилэнхэй.

М. АМАЕВ,
ТАСС-ай корр.

Тосхондо—газ

ОРДЖОНИКИДЗЕ. Хойто-Осетиин Но[...] гэжэ тосхоной таряашадай гэртэ газ оруу[...]даба. Пригороднэ районой Октябрьское [...] томохон тосхоной гэр бүхэн шахуу «сэн[...] түлишөөр» дулаасуулагдадаг болонхой. Ш[...]нэ техникээр түхеэрэгдэhэн котельнэнүү[...] захиргаанай байшангуудта, hургуулинууд[...] хүүгэдэй саад болон яслинуудта халуун у[...] дамжуулагдана. Хүдөөгэй хүн зоной hуу[...] байдалай эгээ шухала асуудалнуудай нэг[...] түлишын асуудал газай ашаар шиидхэг[...] гээшэ.

Хойто-Осетиин республикын олохон н[...]гуудта газ хэрэглэгдэдэг боложо байна. [...]хонская гэжэ станицада hаяшаг газай тр[...] хүргэгдэбэ. Газай факелые эндэхи хү[...] баярай гал гэжэ нэрлэдэг болонхой. hа[...]лэ болотор эндэ кукурузын эшэ, мазут, [...]леэн гол түлишэнь байhан юм. Мүнөө бо[...] байхада, холын бэлшээридэшье, хада уул[...] хабшуугай аулдашье «сэнхир түлишэ» хэр[...]лэгдэдэг болошоо. Шэнгэдхэгдэhэн газ б[...]лон соо хэгдээд, тиимэ газарнуудта аб[...]шагдана бшуу.

Республикын таряашадай гурбадахи б[...] бүхэниинь газ хэрэглэдэг болонхой юм. Ү[...]рөөшэ ойн баярай жэл соо республика до[...] нютагай удха шанартай 21,5 километр га[...] провод баригдажа, хүдөөгэй 4 мянга ша[...] бүлын гэртэ газ оруулагдаhан байна. [...] түсэбөөр хараалагдаhанhaa холо ехэ бол[...] Энэ жэлдэ хүдөөгэй үшөө 4 мянган гэ[...] газ оруулагдахаар хараалагдана.

Т. ЕФИМЦОВ,
ТАСС-ай корр.

ХЭГДЭХЭ АЖАЛ ҮШӨӨ ЕХЭ

Соведүүдэй хүдэлмэри

ҺАЯХАН Хоринн аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй ээлжээтэ сесси боложо, үнгэрһэн жэлэй дүнгүүд ба 1973 ондо хэгдэхэ ажал хүдэлмэриин зорилгонууд тухай асуудал зүбшэһэн байна.

Элидхэлшэ аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Г. Н. Бородин ба бусад үгэ хэлэһэн нүхэд 1972 ондо аймагай ажахынууд ба промышленна предприятинууд урдахи зорилгоёо гол түлэб дүүргээ гэжэ тэмдэглээ.

Гэбэшье сагай уларилай муугаа, эртын саһанай ехээр унаһан шалтагаанһаа боложо, аймагай ажахынууд гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ шадаагүй. Тиибэшье гүрэндэ 24.604 центнер мяхан, 37.538 центнер һүн, 3919 центнер нооһон, 12000 центнер орооһо таряан, 1 миллион 300 мянган үндэгэн тушаагдаба. Гүрэндэ үндэгэ худалдаха түсэбөө Хоринн инкубаторна станциин коллектив (директорынь Э. Н. Халзанова) 182 процент дүүргээ. Гүрэндэ һү тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид Дээдэ-Тайлсын, Анаагай совхозууд дүүргээ. Таряа ургуулха, гүрэндэ орооһо тушааха талаар дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Анаагай совхоз (главна агрономынь В. И. Осипов) түрүүлжэ, 3241 гектар таряанай талмайһаа га бүриин 12,3 центнер орооһо хуряагаа, түсэбынь 10,3 центнер байһан юм. Энэ совхозой Булумай отделениин таряашад га бүриһөө 14,5 центнер орооһо хуряажа, мүрысөөндэ түрүүлээ. Тус отделени комбайнер Аюров Цырен Баянович 450,6 центнер орооһо сохиһон байгаа. Эндэхи луговод, аймагай соведэй депутат Е. Ринчиндоржиев 278 га газарай гектар бүриһөө 13,2 центнер үбһэ хуряагаа, тэрэ тоодо 70 га талмайн гектар бүриһөө 27,7 центнер үбһэ абаһан байна.

Социалис мүрысөөндэ шалгарһан түрүү механизаторнууд, малшад аймаг дотор олон. Эдэнэй тоодо механизаторнууд нүхэд Д. Зундуев, Д. Маниғадараев («Георгиевский» совхоз), М. Козлов Х. Фархутдинов (Үдын совхоз), Г. Краснопеев, М. Белых (Дээдэ- Тайлсын совхоз) оролсоно.

Малшадай мүрысөөндэ һаалишад Н. Шакурова, В. Таран, К. Авдеева, хонишод Б. Гончиков, Ц. Чимитов, З. Жамсаранова, Б. Гатапова болон бусад эрхимлэнэ. Аймаг дотор 11 һарын дүнгөөр 21 һаалишад үнеэн бүриһөө 2000—2400 килограмм һү һааба, 14 хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 100—105 хурьга абаа. Хориин совхозой малшан Ц. Цыреторова харууһалжа байһан 117 үнеэнһээ 122 тугал абажа түлжүүлээ, тугалнуудайнгаа амидынь шэгнүүрые 6 һаратайдань 170—180 килограмм болгоо. Иимэрхүү малшад аймаг дотор олон.

Тиибэшье хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ, мал ажалай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ талаар дутагдалнууд олон гэжэ сесси тэмдэглэбэ. Жэшээнь, аймагай ажахынууд адуу малдаа дүүрэн хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ шаданагүй. Юуб гэхэдэ, сабшалангай газар үтэгжүүлхэ, уһалха, намаг хатааха, шулуу, шугы бургааһа сэбэрлэхэ, шэнэ газар ашаглаха гэхэ мэтэ хүдэлмэринүүд мууса ябуулагдана. Олон жэлэй үбһэ ногоо тарижа, үбһэнэй ургасые дээшэлүүлхэ хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Аймагай ажахынуудай мал гарза хоролтодо оруулагдана. Совхозууд 1972 ондо 1971 онойхидо орходоо, 765 хурьга, 55 тугал үсөөнөөр абаа. Аймаг дотор 7000 үлүүтэй эхэ хонид һубайраа. Иимэ ушар Үдын, «Георгиевский» совхозуудта тохёолдоно.

Түрүүшүүлэй баян дүй дүршэл олоной дунда нэбтэрүүлхэ, шэнэ юумэ ажал дээрээ хэрэглэхэ хүдэлмэридэ бодото анхарал үшөөл багаар хандуулагдана гэжэ сесси тэмдэглэбэ.

Аймагай промышленна предприятинууд жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые дүүргэхэ талаар горитойхон ажал ябуулаа. Хандагайн леспромхозой коллектив (директорынь нүхэр Нархинов) модо бэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь 20 хоног урид дүүргэбэ. Социалис мүрысөөндэ Бага-Хүрбын, Ойбонтын, Хандагайн, Наранай болон бусад участогууд һайн үрэ дүнгүүдые туйлана. Промышленна зарим предприятинууд, жэшээлхэдэ, ПМК, «Бурводстрой», ПМК-335, РСУ, «Сельхозтехникын» аймагай таһаг болон бусад жэлэйнгээ түсэбые саг болзор соонь дүүргээ.

Аймагай эмхи зургаануудай коллективүүд үнгэрэгшэ жэлдэ мүн лэ бага бэшэ хүдэлмэри ябуулһан байна. Хори тосхондо аймагай соёлой ордон шулуугаар баригдажа, ашаглалгада үгтөө. Булам, Тээгдэ тосхонуудта фельдшерскэ пунктнууд шэнээр баригдаа, Хори тосхондо стоматологическа поликлиникэ шэнэдхэгдэн заһабарилагдаа.

Элидхэлшэ аймагай олон тоото ажахынууд, предприятинууд болон эмхи зургаануудай хүдэлмэри тухай тогтон хэлээ. Аймаг дотор олон үхибүүтэй 73 эхэнэр орден, медальнуудые абаһан байна. Аймаг соо 2333 пенсионернүүдтэ 1 миллион 91 мянга 420 түхэриг пенси түлөө, ондоогоор хэлэхэ болоо һаа, 1971 онойхидо орходоо 81 мянга 903 түхэригөөр ехэ. Олон үхибүүтэй 273 эхэнэртэ 63 мянган түхэриг мүнгэн туһаламжа үзүүлэгдэбэ.

Үгэ хэлэгшэд аймагай болон сельскэ ба сомоной ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй хүдэлмэри тухай тогтожо хэлээ. Жэшээлхэдэ, аймагай гүйсэдхэхэ комитет тоосоото үе соо зүблөөн дээрээ 213 асуудал зүбшэн хэлсэһэн байна. Энэ тоодо хүдөө ажахын талаар 34, промышленностиин —16, худалдаа наймаанай—4, ажалшадай элүүрые сахилгаар —6 асуудал хаража үзэгдөө.

Аймагай Соведэй сесси дээрэ олон депутадууд эдэбхитэйгээр үгэ хэлэбэ. Эдэнэй тоодо Хориин сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. Арефьев, аймгүйсэдкомой мүнгэн сангай таһагые даагша С. Кондаков, аймагай больницын ахалагша врач Б. Соднопов, Хориин леспромхозой директор нүхэр Баранников болон бусад үгэ хэлэбэ.

Д. ДОРЖИЕВ.

Ҡабанскын аймагай Бабушкин хотын телефонистканууд эрхимээр ажаллаһанайнгаа түлөө магтуулха ёһоороо магтуулдаг. «Хүн зониие һайнаар хангаха гэһэн нэгэл зорилготой юмди» гэжэ ахалагша телефонистка Анна Фёдоровна Фролова хөөрэнэ. Зүб даа, тэдэнэр урдаа табиһан зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: телефонистканууд А. Ф. Фролова, Р. Л. Садко.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

БҮГЭДЭНДЭ ХҮНДЭТЭЙ

Энеэбхилэд гэһэн харасатай эхэнэрэй аргаахан гэжэ татажа ороходо, үхибүүд гансата бодоод, багшаа амаршалан угтаха юм. Сэрхы илдам харасатай, һонор ухаатай үхибүүдтэйгээ үглөө бүхэндэ уулзаад, амар мэндэеэ мэдэсэхэдээ, согтой хүгжэн бага наһаяа зээлүүдһанадаг гэээшэ. Тиигээд багшанарай училищи дүүргэд, анха түрүүшынхеэ класста орожо, һонюуша үхибүүдые «А» үзэгтэй танилсуулжа захалһаниинь бүришье һонирхолтой бэлэй.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо аяар хорин жэл үнгэрөө. Хорин жэлэй туршада Альбина Васильевна Байбородина олон зуугаад үхибүүдые һургажа, эрдэм болбосоролой гүн харгыда залаһан байха. Олон үндэһэ яһатанай гэжэ гү?.. Энэнь тэрэнэй онсо удхатай. 1952 ондо Альбина басаган Росповой багшанарай училищи дүүргээд, РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерствын путёвкоор манай Буряадта ерэһэн юм.

Түрүүшээр Загарайн аймагай Шулуутын хүүгэдэй гэртэ хүдэлжэ, үхибүүдэй абари зан одоо һайса мэдэхэ болоо һэн. Бултандань түрэһэн эхэ мэтэ хандажа, тон зүбөөр хүмүүжүүлхэһээ гадна, ном һудартай танилсуулдаг байгаа.

— Түрүүшээр бэрхэтэйшэг байгаа һэн. Үхибүүн бүхэн онсо өөрынхеэрээ аашалха. Заримашуулыиь дуугай номгон, нүгөөдэ заримадынь тоомгүй байха. Сугтаа хүдэлдэг ахамад нүхэдни туһалаа бэлэй, — гэжэ Альбина Васильевна дурсан хөөрэдэг.

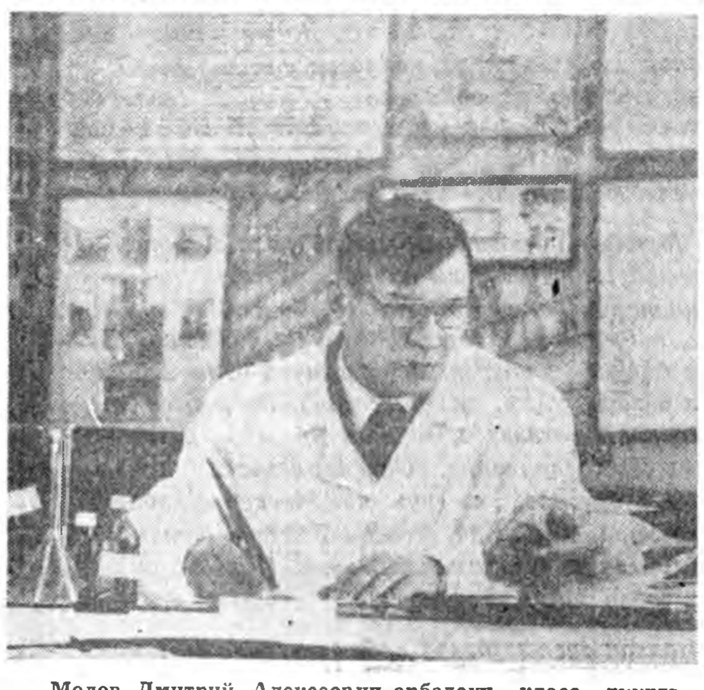
Мүнөө тэрэ Прибайкалиин аймагай Зырянай найман жэлэй һургуулида багшална. Хүүгэдэй гэртэ зургаан жэл хүдэлһэниинь айхабтар туһатай байгаа. Түрүүшын бэрхэшээл үни хада дабагдаһаншье һаа, нэгэдэхи, класс абаха бүхэндөө сэдьхэлээ зободог. Тиигэншьегүй яахаб даа. Нэгэдэхи класста һурахаяа ерэгшэдэй дунда ямаршье үхибүүн байдаг шуу. Тиигэбэшье А. В. Байбородина үхибүүн бүхэнэй сэдьхэлдэ онсо өөрын түлхюур тааруулан олоод, нилээд урагшатайгаар номыень үзүүлдэг. Арбан гурбан жэлдэ таһалгаряагүй багшалжа, баян дүй дүршэлтэй болоһониинь аргагүй туһатай.

Альбина Васильевна ганса ажалаа хараад байдаггүй. Һургуулиин ажал хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсожо, ашатуһатай дурадхал хэжэ байдаг. Үхибүүд тэрээндэ дуратай юм. Багшын ажал һайса мэдэхэ, хүүгэдэй сэдьхэл тааха байһандань тиигэнэ.

Тэрэнэй үхибүүд хоёрдохи жэлээ нэгэ класста һуудаггүй, ехэнхидээ эрхим һайнаар класcһаа класста ородог гэээшэ. Классынь эмхи гуримтай. Хэрэггүй юумэ хэжэ байһан нэгэшье һурагша байдаггүй. Хүнүүдэй дунда бэеэ барижа шадаха гуримые бүгэдөөрэн мэдэхэ болонхой.

Альбина Васильевнагай һонирхоогүй асуудал, оролсоогүй юумэн байдаггүй. Заабол хамаархан оролсожо, зүб тээшэнь шиидхэхэ тушаа сэдьхэлээ зобожо ябадаг. Ушар тиимэһээ гурбадахяа Зырянай сельскэ Соведтэ депутадаар һунгагдажа, нютагайхидайнгаа этигэл найдабариие харюулхые бүхы сэдьхэлһээ оролдожо ябадаг.

П. ХАЛТАНОВ.

Молов Дмитрий Алексеевич арбадахи класс дүүргэһээр, 1945 ондо Буряадай зооветинститудта ороһон юм. Хяагтын аймагай хүдөө ажахын управлениин главна ветеринарна врачаар 7 жэл соо ажаллаа. 1959 ондо Буряадай хүдөө ажахын институдта лаборантаар ажаллахаяа ороһон. 1962 ондо аспирантура дүүргээд, 1969 ондо хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. Мүнөө А. Д. Молов хүдөө ажахын институдта багшалха үедөө залуу мэргэжэлтэдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ зорюулан ажаллана.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фототекст.

ЭХЭ ОРОНОО ХАМГААЛХААР ХЭЗЭЭДЭ БЭЛЭН

Авиазаводой сэрэгэй эхин һуралсалай пунктын начальник, запасай лейтенант Николай Павлович Попов залуу сэрэгшэдһээ ерэһэн бэшэгүүдые наринаар хадагалжа байдаг. Тэдэнэйнь дунда заводой һуралсалай пунктда хүмүүжэжэ, хүлөө дүрөөдэ хүргөөд, мүнөө Совет Армида болон Далайн Сэрэгэй Флодто алба хэжэ байһан сэрэгшэдэй бэшэгүүд олон.

Армида ошохын урда тээ сэрэгэй эрдэм мэдэсэ шудалхадань, дүршэлтэй болоходонь туһаламжа үзүүлһэн багшанартаа солдадууд, сержантнууд дулаахан үгэнүүдээр хандажа, һайниие хүргэнэ. Жэшээлхэдэ, Николай Спиридоновой бэшэг абаад хаража үзэе. Тэрэ дайшалхы болон политическэ һуралсалай отличник юм. Урдаа табиһан зорилгоёо амжалтатай һайнаар дүүргэжэ шададаг. Тэрэ иигэжэ бэшэнэ: «Һуралсалай пунктда һуража ябахадаа абаһан эрдэм мэдэсэ иамда ехэхэн туһа хүргөө. Сэрэгэй албанда ябаһан богонихон болзор соогоо мэргэжэлээ һайнаар шудалаад, отличник болооб. Отличнигуудай самбарта фото-зурагни хадагдаһан байна. Эдэ бүгэдын түлөө сэрэгэй эхин шатын бэлэдхэл үгэһэн инструкторнууд Николай Степанович Решетовто, Иван Иванович Шурыгинда, һуралсалай пунктын начальник Николай Павловпч Поповто үнэн сэдьхэлэй һайниие хүргэнэб».

Бэшэгэйнгээ түгэсхэлдэ тэрэ сэрэгэй албанда татагдаха хүбүүдтэ хандажа, иигэжэ бэшэнэ:

«Сугтаа һурадаг нүхэдэймни заримашуул һуралсалай пунктда дурата дурагүйгөөр ошодог, хэшээлнүүдһээ зугададаг байгаа бэлэй. Мүнөө хүбүүд халаглана. Залхуурангүй һайнаар һурагты гэжэ, эдиршүүл, таанадта ханданаб».

Заводой директор Серафим Иванович Исаев, парткомой секретарь Георгий Дмитриевич Бондаренко гэгшэдэй нэрэ дээрэ бэшэгүүд ходо ерэжэ байдаг. Тус предприятиһаа армида мордоһон хүдэлмэришэдэй алба хэжэ байһан сэрэгэй частьнуудай командирнууд эдэ бэшэгүүдые бэшэдэг байна.

Сэрэгэй албанда тадагдаха хүбүүдые жагсаалда байлгаад, эдэ бэшэгүүдые тэдэнэргэ уншажа үгэдэг байха юм. Иигэжэ хүмүүжүүлхы ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдана. Хүбүүд сэрэгэй хэрэг дуратайгаар шудалдаг, сэрэгэй уялгата албанда оролдосотойгоор бэлэдхэдэг болоһон байна. Албанда татагдаха эдиршүүлые сэрэгэй хэрэгтэ һургаха таатай зохид арга боломжо заводто байгуулагданхай.

Заводой һуралсалай пунктда түрүүшынхеэ ерэһэнээ элихэн һананаб. Һуралсалай пунктын һаяхан эмхидхэгдэжэ байһан 1968 он һэн. Сэрэгэй һуралсал гараха эрхэ байдал байгуулагдаагүй гэжэ хүбүүд тиихэдэ гомдоһон юм. Үнэхөөрөөшье ямаршье түхеэрэлгэгүй, уйтан заахан гэртэ хэшээлнүүд үнгэргэгдэдэг байһан. Буудажа һураха гэхэдэ, мүртэй буушье үгы, харуулан ойлгуулха плакадуудшье байгаагүй. Заводой хүтэлбэрилэгшэд хүбүүдэй гомдолдо, анхаралаа хандуулжа, хэмжээнүүдые абаа бэлэй.

Мүнөө һуралсалай пункт ташха ондоо байдалтай. Энэ пункт хоёр дабхар байшанда нүүжэ ороо. «Сэрэгэй кабинет» гэһэн гаршагтай таһалгын үүдэ татажа оробол, ёһотойл сэрэгэй кабинет эндэ юм байна гэжэ хүрэһөөр ойлгохош. Сэрэгшэдэй шахаа тангаригай текст, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд тухай плакадууд, жагсаалда ябажа, мэргэнээр буудажа һураха захяа заабари харуулһан зурагууд гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй байха. Сэрэгэй албанда татагдаха хүбүүд энэ кабинедые шэмэглэн гоёогоо. Сэрэгшэдэй ажабайдал тухай хөөрэһэн элдэб номууд таг дээгүүр ябталаатай.

— Һуралсалаймнай баазаһайн болонхой. Хүбүүдшье гомдохоёо болёо. Тэдэнэр хэшээлдээ дуратайгаар ябана, оролдосотойгоор һурана, — гэжэ заводой парткомой секретариин орлогшо Михаил Георгиевич Упхонов хөөрэнэ.

Нэгэтэ Иван Иванович Шурыгин мэргэнээр буудажа һургаха ээлжээтэ хэшээл үнгэргэхэ ёһотой байба.

— Агуу ехэ дайнда манай сэрэгшэдэй барижа ябаһан буу энэл даа, — гээд инструктор хөөрөөгөө захалба.

— Энэшни ППШ. Эсэгэмни иимэ буу барижа, байлдаанда ородог һэн, — гэжэ комсомолец Сергей Кустов бэеэ барингүй дуугаржархиба.

— Тиимэ даа. Манай баатар сэрэгшэд эдэ буунуудые барижа байлдаанда ороод, дайсадые һамна бута сохидог байгаа, — гэжэ Иван Иванович баталан хэлэнэ.

Совет сэрэгшэдэй эгэршэгүй зориг, буунуудайнь алдахагүй мэргэн байһан тухай хөөрэлдөөн удаан болобо. Эдиршүүл тактическа бэлэдхэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Тойроод ой тайга, байлдаанай болохо талмай. Тус пунктые шефтээ абаһан офицер лейтенант Александр Сергеевич Фокин эндэ байлсаа. Тэрэ эдиршүүлдэ хандан, иигэжэ хэлэбэ:

— Бидэнэр түрэл газар дайдадаа алтан шаргал таряа ургуулжа, сэсэрлиг саад тарижа шадахаһаа гадна, түрэл дайдаяа харата дайсадһаа хамгаалжа һураха ёһотойбди. Таанар удангүй сэрэгэй уялгата албаяа дүүргэхээ мордожо, солдадай хубсаһа үмдэхэ байнат. Мүнөө окоп малтажа, дайсанай хойноһоо ажаглалта хэжэ, добтолгодо орожо һураха зэргэтэйт. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, Эхэ ороноо дайсанһаа хамгаалхаар хэзээдэ бэлэн байха ёһотойт.

Түрүүшын үедэ комсомолшууд Сергей Кустов, Геннадий Куклин болон бусад окоп түргөөр малтажа, мэргэнээр буудажа бирабагүй. Лейтенант тэсэмгэйгээр тэдэнэрые һургана.

Мүн офицернүүд Гузиев, Кузнецов, сержант Голованъ гэгшэд тактическа хэшээлдэ хабаадалсаа. Һүүлээрнь эдиршүүл Улаан-Үдын гарнизондо айлшалаа. Тэдэнэр сэрэгшэдэй ажабайдалтай, һуралсалтай танилсаһан, спортын мүрысөөндэ хабаадалсаһан, ГТО-гой нормо тушааһан байха юм. Комсомолшууд Тихонов, Таракановский, Кустов, Обухов, Савельев, Банников гэгшэд спортын элдэб упражнени шадамар бэрхээр дүүргээ. Тэдэнэртэ Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаа.

Улаан-Үдын авиационно заводой һуралсалай пунктда иигэжэ эдиршүүлые сэрэгэй албанда бэлэдхэнэ.

А. ГОРЯЧИЙ,
СССР-эй Журналистнуудай холбооной гэшүүн.

ЗАЛУУ ПИАНИСТНУУД НААДАНА

Залуу хүгжэмшэдтэ альга ташахадаа, бидэ мүн баһа тэдэнэй багшанарай амжалтаар омогорхонобди. Нээрээшье багшанар лэ эдир хүгжэмшэдые һургажа, тэдээндэ хүгжэм наадаха мэргэжэл шадабари олгобошуу.

Республикын хүгжэмэй училищиин фортепьяныи классай багша Галина Петровна Анисимова олондо хүндэтэй юм. Тэрэ нилээд олохон жэлэй туршада багшалжа байнхай. Тэрэнэй һурагшадай заримашань консерваторинуудта һуралсалаа үргэлжэлүүлжэ байна, нүгөөдүүлынь театр болон хүгжэмэй һургуулинуудта багшална, концерт табинад.

Һаяшаг Галина Петровнагай классай һурагшад ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулһан концерт табиба. Энэ концерт Галина Петровнагай оролдосотойгоор, хүсэеэ гамнангүйгөөр һурагшадта эрдэм мэдэсэ олгуулжа байһыень, тэрэнэй бэлигтэй, дүршэлтэй багша байһыень гэрэлжэ үгөө.

Концертын ехэ, удхатай программа соо фортепьянна хүгжэмэй суута зохёолшод Бах, Рахманинов болон бусадай зохёолнууд оруулагданхай. Мүн мүнөө үеын композиторнууд Кабалевский, Эшпай, Рагимовой пьесэнүүд анхарал татана. Һурагшадайнгаа наадаха программа соо багшань эгээл эрхим, шэлдэг һайн зохёолнуудые оруулхые оролдоо гэжэ эли. Гансал манай буряад композиторнуудай зохёолнуудай үгы байһаниинь харамтай. Гэбэшье эндэ композиторнууд өөһэдөө зэмэтэй. Тэдэнэр фортепьянна хүгжэм зохёолгодо ехэ анхарал хандуулдаггүй.

Һурагшад инструментээр һайнаар наадажа шадаха байһанаа, ансамбльна нааданай дүршэлтэй болоһоноо, мүн хүгжэмэй удха болон стиль ойлгожо шадаха байһанаа харуулаа.

Нэгэдэхи курсын һурагша Вадим Юшиниие бэлигтэй хүн гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тэрэ Г. П. Анисимовагай класста һуралсаха зуураа, А. Андреевэй хүтэлбэрилдэг композициин класста һуралсадаг байха юм. Кабалевский Рахманинов хоёрой прелюди тэрэ наадаа. Ябан ошон дүршэлтэй багшын хүтэлбэри доро В. Юшин һонирхолтой хүгжэмшэн болохо бээзэ гэжэ һанамаар.

Гурбадахи курсын һурагша Татьяна Попывалова Ильинэй этюд Рахманиновай прелюди хоёрые хүнгэхэноөр, дулаанаар, ехэ поэтичнээр наадажа үгөө. Айхабтар орёо зохёолнуудые, Листын рапсоди, Щедринэй концерт наадаһан, 3-дахи курсын һурагша Наташа Шишмарёва мэргэжэл шадабари ехэтэй байһанаа харуулаа.

Бэлигтэй хүгжэмшэн, гүнзэгыгөөр мэдэрэн, удха түгэлдэр бодолтойгоор наададаг Евгений Серебренниковэй наадалга сэдьхэлдэ хадуугдаа. Гурбадахи курсын һурагша Е. Серебренников Бахай хүгжэмэй «орёо зангилаануудые», Бетховеной драматизм, Листын аялга харуулжа шадана. Соносогшодто баяр асаран, залуу хүгжэмшэ Листын суута («Грёзы любви») 3-дахи ноктюрн ёһотойл артистичнээр наадаа.

Г. П. Анисимовагай классай һурагшадай концерт СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй, манай Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойн һайндэрнүүдтэ зорюулан, И. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин ябуулжа байгаа бүлэг концертнүүдэй нэгэниинь болоно.

О. КУНИЦЫН.

УНШАГШАДАЙ эрилтые анхаран

Сэлэн-Дүүмэ тосхоной библиотекэ үнгэрэгшэ жэлдэ шэнэ байшанда ороһон юм. Библиотекын ажалшадта таатай зохид болобо. Тус библиотекэдэ 16318 хэһэг ном бии. Уншагшадынь жэл бүри олошоржо, мүнөө 1300 гаран хүн тоологдоно. Энэ библиотекэ Сэлэнгын совхозой, Сэлэн-Дүүмын заһабарилгын механическа заводой ажалшадые хангадаг. Библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэлээр совхозой холын фермэ болон отаранууд дээрэ нүүдэл 27 библиотечкэ эмхидхэгдэнхэй.

Хонишод Тогочи Бальжиров, Мария Санданова, Анатолий Акулов, Валентина Романова болон бусад тосхоной библиотекын эдэбхитэй уншагшад болоно. Эдэнэр ехэнхидээ Буряадай уран зохёолшодой номуудаар һонирходог, нүгөөдэ заримань совет болон хилын саанахи классигуудай зохёолнуудта дуратай байдаг.

— Манай эндэхи заводто, совхоздо эрдэмтэй хүдэлмэришэд олошорно. Уншагшадаймнай эрилтэ жэлһээ жэлдэ ургана, — гэжэ библиотекые даагшаар арбаад жэлдэ хүдэлһэн Эльвира Георгиевна Ахминеева хөөрэнэ.

Нүхэр Ахминеева хүдэлмэридөө оролдосотой һайнаар хандадаг юм. Уншагшадта номуудые минил һэлгэжэ үгөөд һуудаг бэшэ, харин недели бүхэндэ холын малшадта ошожо, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, нүүдэл библиотечкынгээ номуудые һэлгэдэг байна.

Совхозой партком, профсоюзай рабочком нёдондо соёл культурын хүдэлмэрилэгшэдтэ нүүдэл автоклуб үгэһэн байгаа. Холын гүүртэ, отарануудай, малшадые соёл гэгээрэлэй талаар хангаха хэрэг яһала һайн болоо. Тиихэдэ соёлой хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта нютагай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг комбинадай, медицинын хүдэлмэрилэгшэд, лекторнүүд фермэ, отарануудаар ябалсадаг байха юм.

Тосхоной библиотекэ 1972—1973 онуудай үбэлжэлгын үедэ соёл культурын хүдэлмэри ябуулха тусхай түсэб табиһан байна. Ажалшадай дунда парти ба правительствын гарһан шухала тогтоолнуудаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ, улаан булангуудай харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые шэнэдхэн шэмэглэхэ, дайшалхы хуудаһануудые, ханын газетэнүүдые гаргаха гэжэ түсэбтэнь хараалагданхай.

Үнгэрэгшэ жэлэй декабрь һара соо малшад ба таряашадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдөө. Тиихэдэ тосхоной дунда һургуулиин директор Ринчин Гомбоевич Балданов уласхоорондын байдалаар лекци уншаһан, медицинын хүдэлмэрилэгшэ Бэлла Казанцева архиншад ба алкоголизмтай эрид тэмсэхэ тухай асуудалаар хөөрэлдөө үнгэргэһэн байна.

Буряадай АССР-эй Культурын министерство, республикын үйлэдбэриин совхозуудай нэгэдэл болон хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой президиум 1972—1973 онуудай үбэлжэлгын үедэ хүдөөгэй библиотекэнүүдэй дунда конкурс-харалга соносхоһон юм. Энэ конкурсдо Сэлэн-Дүүмэ тосхоной библиотекын хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр оролсожо, айл бүхэниие библиотекын уншагша болгохо гэһэн зорилго урдаа табина.

Ж. БАДАЛАЕВ.
Сэлэнгын аймаг.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

МАГТААЛТАЙ ЖОЛООШОН

Түнхэнэй аймагай Туранай совхоздо комсомолой гэшүүн Даши-Нима Доржиевич Шалбанов автомашинын жолоошоноор ажаллана. Энэ нүхэр нютагтаа һургуули дүүргээд, түрэл совхоздоо хоёр жэл соо янза бүриин ажалда хүдэлөө. Тиигээд жолоошоной курса дүүргэжэ, дүрбэдэхи жэлээ «ГАЗ-63» түхэлэй автомашина жолоодоно. Энэ үе соо нүхэр Шалбанов ажахын бэрхэ жолоошодой тоодо ороһон байха юм. Нютагайнгаа зоной дунда хүндэтэй, хододоо магтуулжа ябадаг байна. Туранай совхозой Хойто-Голой отделениие эрхилэгшэ нүхэр Зарбактаев Н. С. иигэжэ хөөрэдэг:

— Даши-Нима ехэ зүрхэтэй жолоошон юм. Үгтэһэн даабариие саг дарыдань дүүргээд лэ байдаг. Даажа абаһан автомашинадаа эзэн ёһоор хандажа, хаанашье ошохоор ходо бэлэн байлгадаг юм. Техническэ харууһа хаһа сагтань хэдэг. Энэ нүхэр үдэрэйнгөө даабариие 100 процентһээ бага бэшээр дүүргэдэг заншалтай.

Даши-Нима Шалбановта нютагайнь хүн зон ехэ этигэл найдабари хүргэжэ, тэрэниие Туранай сомоной Соведэй депутадаар һунгаһан юм. Тиихэдэ совхозой ВЛКСМ-эй комитедэй гэшүүнээр һунгагдаа.

Р-С. СЫМБЕЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ХҮРШЭНЭРЭЙ ҺОНИН

ШЭНЭ АТС

Областиин эгээл хойто зүгэй районой түб Ербогачен тосхоной ажалшадта шэнэ жэлэй урдахана һайн бэлэг барюулагдаа. Тэндэ телефоной 400 номертой автомат станци баригдажа, гүрэнэй комисси һайн сэгнэлтэтэйгээр тушаан абаба.

Тус станциие бариха хэрэгтэ Эрхүүгэй хэлхеэ холбооной управлениин инженернүүд В. И. Морозовский, Ю. М. Горбунов, монтернууд М. М. Ошикер, И. М. Юрьев гэгшэд Ербогаченэй ажалшадта тон ехэ туһа хүргэһэн байна.

БРАТСКЫН ИСКУССТВО

Братск хотын хүнэй олоор ябадаг үйлсэнүүдтэ шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрнүүдтэ фото ба уран зурагай гурбан выставкэ гансата нээгдэбэ. Уран зураашад Ю. Баландин, Э. Мотакова, А. Чернов, А. Иванова гэгшэдэй бүтээлнүүдэй дэргэдэ ажалшад удаан зогсожо, ехэтэ һонирхон харана.

Энергетигүүдэй хотын фото-зурагай мастернууд О. Унискас, А. Пьянов, А. Челпанов, Д. Биба гэгшэдэй буулгаһан фотонууд олоной анхарал татана. Тэдэнэй фотонууд Братск хотын ажалшадай габьяада гол түлэб зорюулагданхай.

ХҮГЖЭМЭЙ ҺУРГУУЛИИН 10 ЖЭЛ

Мамско-Чуйскда хүүгэдэй хүгжэмэй һургуулиин нээгдэһээр 10 жэл болобо. Энэ үе соо тус һургуулида зуугаад эдир хүбүүд, басагад һуралсажа гараа. Тэндэ геологуудай, слюда малтан абагшадай; ангуушадай үхибүүд һурадаг юм.

Энэ һургуулиин багша Людмила Карянина ажалдаа ехэ дүршэлтэй боложо, коллектив соогоо, һурагшадай дунда хүндэтэй болонхой.

«СЭНХИР ПАРУСУУД»

Осетровско райондо һаяхан эмхидхэгдэһэн вокально-инструментальна ансамбль «Сэнхир парусууд» гэжэ нэрлэгдэбэ. Тэрэ ансамблиин хүдэлмэридэ эндэхи ажалшадай үхибүүд эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

ШАГНАЛНУУД БАРЮУЛАГДАБА

Черемхово хотодо ажаһуудаг Иван Прокопьевич Сапсайко гэгшэдэ «Ленинградые хамгаалһанай түлөө», «Совет Заполяриие хамгаалһанай түлөө», «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда илаһанһаа хойшо 25 жэл» гэһэн медальнуудые областиин сэрэгэй комиссар Е. Д. Гайдаенко һаяхан барюулба.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ, Иван Прокопьевич немец фашистнуудтай баатарлигаар тэмсэһэн байгаа. Тэрэ Ленинградска, Карельскэ фронтнуудта дайлалдаһан юм. Петсамо, Киркенес хотонуудые сүлөөлэлсэһэн, удаань хүндөөр шархатаад, сэрэгэй госпитальдо удаан саг соо эмшэлүүлһэн байгаа.

Аяар 1945 ондо дайшалхы шагналда зуушалагдаһан байһанаа И. П. Сапсайко мүнөө болотор мэдэнгүй ябаһан байба. Иигэжэ медальнуудынь эзэеэ олобо гээшэ.

«Восточно Сибирская правда» газетэһээ абтаба.

ФУТБОЛ — ИЛАЛТА ТУЙЛАТАРАА!

☆ МАСТЕРНУУДАЙ КОМАНДАНУУД ЯМАР БАЙХА ЁһОТОЙБ? ☆ ТЭНСЭЛГЭН БОЛЮУЛАГДАА. ☆ ОРОНОЙ ТҮРҮҮ hУУРИ ЭЭЗЛХЫН ТҮЛӨӨ ҮНГЭРЭГДЭДЭГ НААДАНУУД ГАНСАЛ СУББОТО, АМАРАЛТЫН ҮДЭРНҮҮДТЭ ҮНГЭРЭГДЭХЭ.

Шадабари ба бэлэдхэлээ дээшэлүүлхэ гээшэ манай ороной футболистнуудай гол зорилго болоно гээд «1972 оной футболистнуудай наадана дүн ба 1973 ондо үнгэргэгдэхэ ороной түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ нааданууд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура спортын комитедэй январиин 15-да абаhан тогтоол соо хэлэгдэнэ. Ороной түрүү hуури эзэлхын, мүн СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө жэл бүри үнгэргэгдэдэг нааданда хабаадагшад мүрысөөнэй hайн эмхи гуримтай, журамтай байха зэргэтэй.

Зарим футболистнуудай журамаа алдадаг тухайнь тогтоол дотор хэлэгдэнэ. Үнгэрhэн жэлэй наадануудта гансал «Заря», Киевэй «Динамо», «Днепр», «Зенит» командануудай футболистнууд hайн журамтай байгаа гэжэ тэмдэглэгдээ. Эдэнэр hорилго-hуралсалайнгаа хүдэлмэри графигай ёhоор үнгэргэдэг байhан. Тиимэhээ наадаяа гоё hайханаар, шадамар бэрхээр үнгэргэдэг болоhон байна. Тиин ороной түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ эдэнэр бусадай дундаhаа онсо илгарhан байха юм. Зүгөөр спортын олохон клубуудта футболистнуудай физическэ талаараа ургаха, хүмүүжэхэ, наададанай техникэ, тактика шудалха асуудалда анхарал багаар табигдадаг байгаа. Ниислэл хотын «Динамо», «Спартак», мүн «Кайрат», «Карпаты», «Нефтчи» команданууд наадаңайнгаа шанарые доошолуулhан байна. Тиин дурсагдагша командануудай зарим футболистнууд хайша хэрэгээр, тулюураар наададаг болоо hэн.

Мүн СССР-эй суглуулагдамал команда ФРГ-гэй, Франциин, Польшын суглуулагдамал командануудтай үнгэргэгдэhэн харюусалгатай наадануудта бирагүйдэжэ, Совет ороной футболой нэрэ хүндэдэ хохидол ушаруулhан байна.

Мастернуудай командада наадажа шадаха залуушуул муугаар бэлдэгдэнэ. Тэдэнике бэлдэдэг, хүмүүжүүлдэг эдиршүүлэй, хүүгэдэй бүлэгүүд мүн лэ хангалтагүйгөөр ажаллана. Хүүгэдэй спортын hургуулинуудые футболhоо таhалhанhаа боложо, hайн бэлэдхэлтэй хүбүүд үсөөнөөр командануудта абтана бшуу.

Спорткомитедүүдэй, бүлгэмүүдэй олохон хүтэлбэрилэгшэд командануудай хүдэлмэреэр hонирхохо, тэдэнние хүмүүжүүлхын орондо хэрэгтэ хэрэггүй харгалзалгада hаналаа табина.

Мүн СССР-эй спорткомитедэй футболой управлени болон футболой бүхэсоюзна федераци футболистнуудай наадаанай сагые хубилгадаг, таарахагүй ааша гаргагшадтай hулаар тэмсэдэг байгаа.

Манай ороной футболой наада саашадань улам hайжаруулха тухай олон тоото хэмжээ ябуулганууд бүхэсоюзна спорткомитедэй баталан абаhан тогтоол соо хараалагдаhан байна.

Мастернуудай наададаг команда бүхэн hуралсал-hорилгын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин жэлэй түсэбтэй байха зэргэтэй. Эдэ түсэбүүдыень футболой управлени, бүхэсоюзна федераци эрдэмтэ мэргэжэлтэдтэй суг хаража баталха юм.

Эдэбхи ехэтэйгээр наадагшадые урмашуулха зорилгоор «1973 ондо СССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө» үнгэргэгдэхэ наадаанай дүрим соо тэнсэлгэ болюулагдаба. Хоёр командын футболистнууд 90 минутын турша соо наадаад, али нэгэнэйнь илалта туйлангүй тэнсээ hаань, шүүтэрнь арба нэгэн метрhээ хэдэн удаа бүмбэгэ сохигдохо юм.

Дээдэ классай футболистнуудай дунда наадан апрелиин 7-hоо эхилээд, октябриин 28 болотор үнгэргэгдэхөөр график табигдаа. Тиихэдэ эдэ нааданууд гол түлэб суббото, амаралтын үдэрнүүдтэ үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

СССР-эй кубогай түлөө наадан мартын 4-hөө эхилээд, сентябриин 12-то түгэсхэлэй уулзалга үнгэргэгдэхэ болоно.

Календаряар тодорхойлогдоhон уулзалганууд саашадаа хойшолуулагдахаяа болинхой.

1973 ондо дээдэ классай бүлэгтэ «Заря», Киевэй «Динамо», Тбилисиин «Динамо», «Арарат», ЦСКА, «Днепр», «Зенит», Минскын «Динамо», Москвагай «Торпедо», Москвагай «Динамо», «Спартак», Ростов-на-Дону хотын СКА, «Кайрат», «Карпаты», «Пахтакор», «Шахтер» команданууд оруулагдаба. Мүрысөөнэй таблицада hүүлшын хоёр hуури эзэлhэн команданууд нэгэдэхи классай бүлэгтэ оруулагдаха юм. Тиихэдэ энэ бүлэгтэ эрхимлэжэ, бага алтан, мүнгэн медальнуудта хүртэhэн команданууд дээдэ класста орохо болоно.

Мүн мастернуудай, тренернүүдэй дунда шалгалта үнгэргэгдэхэ. Бүхэсоюзна спорткомитедэй зүбшөөлгөөр дээдэ классай футболистнуудай тренернүүд ондоо командада эльгээгдэхэеэ болибо. Энэ асуудал жэлэй hүүлдэ шиидхэгдэхэ зэргэтэй.

Тэрэшэлэн стадионууд тушаа тус тогтоол дотор ехэ анхарал хандуулагдана. Стадионой муугаар бэлдэгдэhэн байбал, тиимэ стадионуудта наадан үнгэргэгдэхэгүй.

«Оронойимнай тугай нэрэ хүндэ» гэhэн тусхай шан СССР-эй спорткомитет тогтообо. СССР-эй суглуулагдамал нэгэдэхи командада ехэ туhа нэмэри хэhэн команда энэ шанда хүртэхэ байна. Тэрэ команда 1974 ондо СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө үнгэргэгдэхэ наадаанай четверть-финалда хабаадалсаха эрхэ олохо юм.

АМЖАЛТАТАЙ АЖАЛААРАА ШАЛГАРБА

Яруунын аймагай «Улаан туяа» газетын типографиин коллектив 1972 оной түсэбые үлүүлэн дүүргэhэн юм.

Типографиин хүдэлмэришэд Нина Бадмаева, Светлана Цыдыпова, полиграфистнууд Екатерина Очирова болон Галина Чай-Лен гэгшэд түрүүлнэ.

Дурсагдаhан басагад бултадаа комсомолой гэшүүд. Жэлэйнгээ даабари түс тустаа 110—135 процент дүүргээ. Эрхим ажалаараа шалгарhан эдэ басагадта КПСС-эй Яруунын райкомой болон аймгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаба.

Түрэл республикынгаа 50 жэлэй ойн hайндэртэ зорюулан, байгша оной хахад жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхээр коллективэйнгээ бэлэн байhан тухай типографиие даагша нүхэр Морев мэдүүлнэ.

В. БАЙБОРОДИН.
Нарhата.

ШЭНЭ ТОСХОН

Баунтын аймагай эгээл хойто захын Урда-Муйска дабаанай хормойдо геологуудай шэнэ тосхон урган бодоо. Энэ тосхониие Ирокинда гэжэ нэрлэhэн байна. Багдаринай экспедициин Октябрьска партиин 350 шахуу геологууд эндэ ажаhуудаг, ажалладаг юм. Шэнэ hургуули, клуб, почто, магазинууд, столово, хүүгэдэй саад болон ясли баригдажа, ашаглалгада үгтэhэн байна.

Үрэмдэлгын армагууд, ашагта малтамалнуудые абадаг нүхэнүүд Ирокинда тосхонhоо холо бэшэ харагдана. Эндэ ажалладаг геологууд холын хойто зүгэй газарай баялигые шэнжэлнэ. Октябрьска парти Багдаринай геологическа экспедициин түрүү коллективүүдэй нэгэн гэжэ тоологдодог.

Ажал хэрэгээ hайн мэдэхэ болоhон, дүй дүршэлөөр баян хүдэлмэришэд эндэ ажаллана. Проходчигуудай бригадын бригадир Казан Иванович Саранцев эрхимүүдэй тоодо оролсоно. Тэрэ малшанай бүлэhөө гараhан намтартай. Бэлиг шадабаритай хүтэлбэрилэгшэ байhанаа харуулжа, сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө хүндэтэй болонхой юм. Горняк Петр Шмыков, токарь Николай Кротов гэгшэд үдэр бүриингөө даабариие хододоо үлүүлэн дүүргэдэг.

Эндэхи партиин коллектив Буряадай АССР-эй 50 жэлэй хүндэлэлдэ дэлгэрhэн мүрысөөндэ оролсоод, ажалдаа амжалта туйлана. Тэдэнэр үнэтэ металлнуудай хэбтэшэ оложо. Ципиканска алтанай приискдэ шухала хэрэгтэй үшөө нэгэ бааза байгуулгада туhалба.

О. БЕРЕЗКОВ.

МҮНХЭ hАРЬДАГАЙ НЭРЭМЖЭТЭ...

Түнхэнэй аймагта уран зохёолой нэгэдэл мүндэлэн бии болоhоор үнинэй юм. Журналистнар, багшанар, хүдэлмэришэд, колхознигууд энэ нэгэдэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэр сугларжа, өөhэдынгөө бэшэhэн зохёолнуудые зүбшэн хэлсэхэhээ гадна, аймагайнгаа hургуулинуудта, холын гүүртэ, фермэнүүдтэ ходо айлшалжа байдаг.

Мүнхэ hарьдагай нэрэмжэтэ уран зохёолой нэгэдэлэй гэшүүд хүршэ Ахын аймагта, Усть-Ордын национальна округто хирэ-хирэ болоод лэ айлшалдаг, өөhэдынгөө найруулhан шүлэг, зохёолоо уншадаг байна. Тэдэнэрэй зарим гэшүүд бэлиг шадабаряа дээшэлүүлжэ, аймаг, республика соогоо суурханхай. Жэшээлхэдэ, Балдан Ябжанов рассказуудай хоёр суглуулбари, «Саянай домог» гэжэ повесть хэблүүлээ. Энэ туужань Москвада хэблэгдэхээр хараалагданхай. Лопсон Тапхаев шүлэгүүдэй суглуулбари, Владимир Халхуев «Нүхэдэй уулзалга» гэhэн ном хэблүүлэнхэй.

hаяхан тус нэгэдэлэй арбан жэлэйнь ой гүйсэбэ.

Манай корр.

ШУБУУДЫЕ ХҮЙТЭНhӨӨ АБАРАГТЫ!

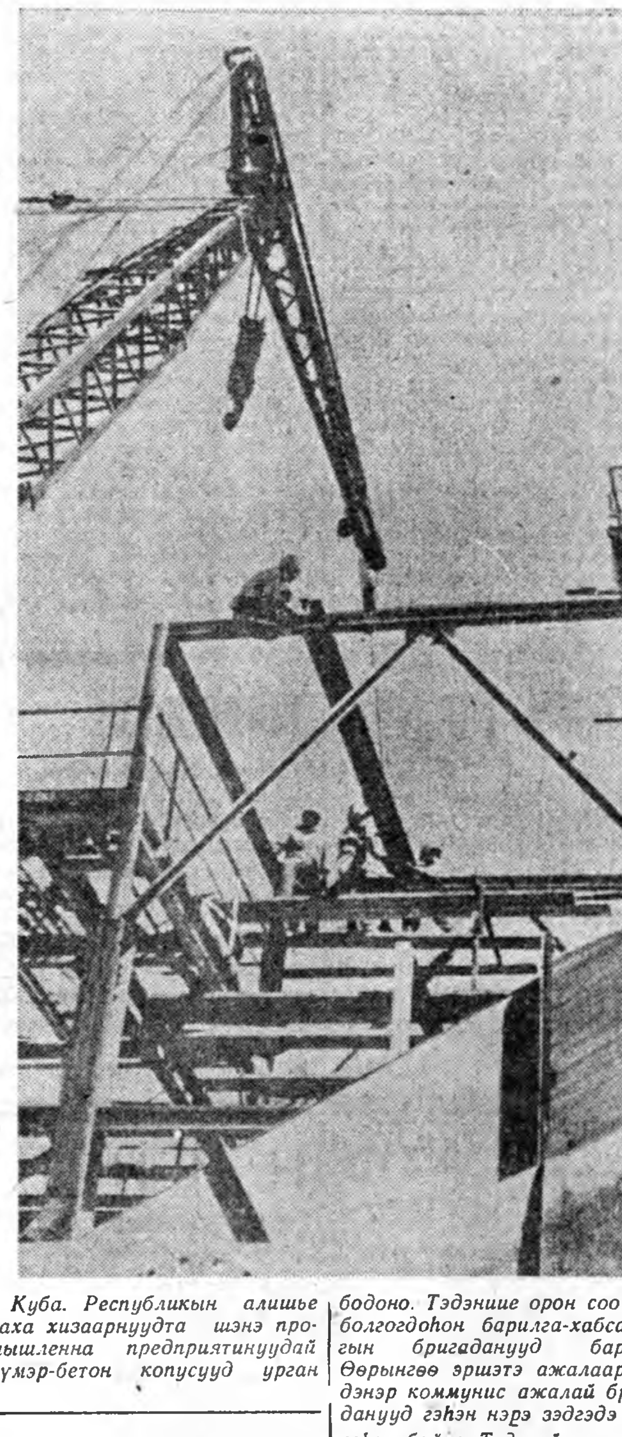
Январь hаhанай hудаhаар үлеэдэг янгинама хүйтэнэй үе ха юм. Илангаяа энэ жэлэй үбэл шубуу шонхорто хэсүүхэн байдал тохёолдуулба. Зариманиинь туража, зууража үхэхэ туйлдаа хүрэнэ. Ушарынь юуб гэхэдэ, үнгэрэгшэ зун үни заяанай үзэгдөөгүй ган гасуур боложо, мойhон, үлир, долоогоно, үрэ жэмэс үгэөгүй, алирhан, нэрhэнэй ургаса гараагүй байна. Тиимэhээ жэгүүртэн зундаа хүсэ шадал суглуулжа шадангүй, туранхайгаар үбэлые угтаа. Мүн энэ үбэл ехэ саhан орожо, ой соо эдеэ хоол суглуулхадань шубуудта хүшэр хүндэ болоо. Турлааг, хээрын борбилоо, хүхэ буха, гулабхаа, сайка гэхэ мэтэ шубууд эдеэ хоол бэдэржэ, айлай гэр байрын хажуугаар ниидэдэг, хөөрсэгэнэлдэдэг болоо. Зана шубууншье тосхон hууринда дүтэлэн ниидэжэ ерээ. Энэмнай үбэлэй сагта шэмэг болодог гоё hайхан шубуун.

Манай ханинар — жэгүүртэн шубуудые туража, зууража үхэхэ аюулhаа абаржа шадаха байнабди. Жэшээлхэдэ, гулабхаа, борбилоо оробhо, хилээмэнэй бутархай эдижэ hурашаhан байна ха юм. Тиихэдэ хүхэ буха орооhо эдидэггүй, гахайн өөхэ эдихэ дуратай. Айл бүхэндэ, илангаяа хүдөө тосхондо ажаhуугшадта гахайн өөхэн үбэлдөө элбэг байдаг гээшэ ааб даа. Жэжэхэнээр хэршэhэн өөхые ниидхэдэ үлхөөд, модоной hалаа, эшэдэ үлгэжэрхихэдэ болохо. Үгышье hаа, бишыхан хайрсаг дархалжа хээд, амhарыень нээhэн бэеэрээ модондо барижа бэхилхэ хэрэгтэй.

Бэшүүрэй аймагай Ленинскэ дунда hургуулиин hурагшад шубуудые эдеэлүүлхэ хайрсагуудые дархалжа хээд, hургуулиингаа дэргэдэхи уляангирнуудай hалаануудта үлгөө.

Үхибүүд, элдэб аргаар байгаалиин шэмэг болгошо шубуудые үбэлэй хүйтэнhөө абарыт гэжэ хандаха байнаб.

М. АШИРОВА,
биологиин багша.

Куба. Республикын алишье заха хизаарнуудта шэнэ промышленна предприятинуудай түмэр-бетон копусууд урган бодоно. Тэдэниие орон соо бии болгогдоhон барилга-хабсаралгын бригаданууд барина. Өөрынгөө эршэтэ ажалаар тэдэнэр коммунис ажалай бригаданууд гэhэн нэрэ зэдгэдэ хүртэhэн байна. Тэдэнэй нэгэниинь мүнөө Камагуэй провинциин Нуэвитас гэжэ газарта хүдэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нуэвитастахи барилга.

ТАСС-ай фотохронико.

«Спортлотогой» Буряадай зонын управлени иигэжэ мэдээсэнэ: «спортлотогой» январиин 20-до наадаhан хоёрдохи тиражаар иимэ номернуудта (спортын зүйлнүүдтэ) шүүбэри тудаа гэбэл:

5, 7, 10, 13, 16, 28.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ЕВРОПО БАТА БЭХИ ЭБ НАЙРАМДАЛ ТОГТООЛГЫН ЗАМДА

Аюулгүй байдал хангалгын ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар зарлагдаха ниитэ Европын зүблөөндэ бэлдэхэ олон ороной хабаадалгатай зүбшэлэлгэ Хельсинки хотодо январиин 15-да hэргээгдэhэн байна. Финляндиин ниислэлдэ энэнэй урда тээ сугларhан 34 ороной түлөөлэгшэдэй хүдэлмэри зүблөөндэ бэлэдхэлэй хэрэгые нилээд түргэдхэхэ ябадалда туhа хүргөө гэжэ гадаадын хэблэлэй шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ.

Баруун Германиин «Ди Тат» газетэ иигэжэ бэшэнэ: Европодохи «политическэ оршон байдалда шэнэ шэнжэтэй хубилалта боложо байна». Англиин «Таймс» газетын бэшэhэнэй ёhоор, олон оронуудай хабаадалгатай зүбшэлэлгэдэ хабаадагшадай олонхинь бодото байдалые анхаралдаа абана, ниитэ Европын зүблөөн байгша оной июнь соо эхилжэ болохо гээд багсаана.

Заславльда КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Л. И. Брежневэй Франциин Республикын Президент Ж. Помпидутай хэhэн хөөрэлдөөнүүд зүблөөнэй бэлэдхэлые түргэдхэхэ таарамжатай арга боломжо хангалгада нилээд туhа хүргөө гэжэ олохон газетэнүүд, тэрэ тоодо Франциин «Монд», Польшын «Трибуна Люду», Италиин «Стампа» болон бусад тусхайлан тэмдэглэнэ.

Элдэб гүрэнүүдэй оруулhан дурадхалнууд Хельсинкидэхи мүнөөнэй зүбшэлэлгын үедэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байна. Тэдэнэй дунда—зүблөөнэй зүблэхэ зүйл тухай СССР-эй дурадхал, зүблөөнэй хүдэлмэри хайшан гээд эмхидхэхэ тухай—Польшын, ниитэ Европын зүблөөнэй шата бүхэндэ ямар тушаалтадай хабаадаха тухай Венгриин дурадхалнууд бии. Ондоо оронуудайшье оруулhан дурадхалнууд зүбшэлэгдэнэ.

Дискуссиин үшөө дүүрэхэдүй байhаниинь элитэ. Гэхэ зуура хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудаар үгэеэ ойлголсохо янзатай болоод байhаниинь мүнөөшье элеэр харагдана. Жэшээлхэдэ, ерээдүйн зүблөө гурбан шатаар үнгэргэхэ хараа бодолые олонхи делегацинууд дэмжэжэ hанамжаяа хэлээ. Түрүүшын шатада—Европын оронуудай, тэрэшэлэн США-гай ба Канадын гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд уулзаха, хоёрдохи шатада—тусхай комиссинууд элдэб асуудалнуудта хабаатай документнүүдэй проектнүүдые бэлдэхэ, эсэстээ, гурбадахи, түгэсхэлэй шатада—шиндхэбэринүүдые эсэслэн баталхын тула гүрэнүүдэй дээдэ тушаалтай хүтэлбэрилэгшэд сугларха болоно.

Ниитэ Европын зүблөө зарлалгые ямар нэгэн «даб дээрэхи эрилтэнүүдые» шэнээр табилгатай холбохогүй гэhэн hанамжые зүбшэлэлгэдэ хабаадагшадай олонхиин зүбшөөhэн ушар ехэ удха шанартай. Европодохи зэбсэгтэ хүсэнүүд ба зэбсэгүүдые хорооохо тухай үүсхэл нэгэ үедэ гаргаhан Советскэ Союз ба бусад социалис оронууд энэ асуудалаар тусхай хөөрэлдөө хэхээр бэлдэжэ эхилхэ дурадхал оруулаа. Советскэ правительство тиимэ зүбшэлэлгэнүүдые январиин 31-дэ эхилхээр бэлэн байhан тухайдаа баруун тээхи хэдэ хэдэн гүрэнүүдэй правительствануудта январиин 18-да эльгээhэн ното дотороо мэдүүлээ.

Европодохи байдалай улам hайжарха янзатай байhые политическэ уларилай барометр харуулна.

АККРАДА БОЛОhОН ХУРАЛДААНАЙ ДҮН

Африкын нэгэдэлэй эмхиин (ОАЕ) сүлөөлэлгын комитедэй ээлжээтэ сесси hаяын үдэрнүүдтэ Ганын ниислэл—Аккра хотодо болоод тараба. Энээндэ Африкын 17 ороной делегацинууд, тэрэшэлэн национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдэй түлөөлэгшэд хабаадаа.

«Мүнөөнэй сесси Африкын арадуудай сүлөөрэлгын тэмсэлдэ эрид хубилалта үүсхэхэ ёhотой» гэжэ Ганын правительствын толгойлогшо, полковник Ачампонг сессидэ хабаадагшадые амаршалхадаа мэдүүлбэ. Нээрээшье Аккрадахи уулзалгада хабаадагшад колонизаторнуудта, хархис ёhо гуримуудта эсэргүү тэмсэлдэ Африкын национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдэй шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлажа байhан үеэр суглараа. Гвинейн (БИСАУ-гай), Анголын ба Мозамбигай патриодуud эдэ оронуудай үргэн ехэ нютагуудые мэдэлдээ оруулханхай. Сүлөөлэгдэhэн газар дайда дээрэ арадай засагай зургаанууд тогтоогдоhон. Гвинейн (БИСАУ-гай) национальна суглаанай түрүүшын сесси hаяар зарлагдажа, бэеэ даанги шэнэ гүрэнэй тогтоогдоhые соносхожо, правительствоо hунгажа, ороной конституци баталан абаха байна. Шэнэ гүрэнэй парламент үнгэрэгшэ жэлдэ бүгэдэ ниитээрээ, нюусаар дуугаа үгэлгын үндэhөөр hунгагдаhан юм.

Аккрадахи сессидэ хабаадагшад Африка түбиин национально-сүлөөрэлгын бүхы хүдэлөөнүүдэй ябуулга тухай тоосоонуудые соносхожо, сүлөөлэлгын тэмсэлэй саашанхи стратегие тодорхойлhон документ баталан абаа. Сүлөөлэлгын комитет Африкадахи национальна сүлөөлэлгын үшөө хоёр хүдэлөөе хуулита ёhоор мэдэрбэ. Эдэнь — Индиин океан дахи англиийска энэ колонидо бэеэ даахан байдал олгохын түлөө тэмсэдэг, Сейшельскэ аралнуудай арад зоной нэгэдэмэл парти, тэрэшэлэн Сан-Томе, Принсипи гэжэ олтирогуудые (Гвинейн булангай дахи Португалиин эзэмдэлгэнүүдые) сүлөөрүүлхэ комитет болоно. Эдэ хүдэлөөнүүдтэ али болохо дэмжэлгэ үзүүлхэ, империалистнууд ба шэнэ түхэлэй колонизаторнуудта эсэргүү тэмсэлэй нэгэдэлые улам бэхижүүлхэ гэжэ шиидэнхэй байhанаа сессиин делегадууд элирхэйлэн мэдүүлээ. Мүнии орон комитедэй жасада өөрынгөө юрын хубитаhаа гадуур 180 мянган доллар оруулхань гэжэ Нигериин түлөөлэгшэ сесси дээрэ мэдэсэбэ.

Бэеэ даанхай Замбиин Урда Родезиин хархис засагай гаархидай хүреэлэн хааhан ябадалые ОАЕ-гэй сүлөөрэлгын комитет эрид буруушааба. Мүн эзэмдэгдэhэн араб нютагуудhаа бүхы сэрэгүүдээ гаргаха эрилтэ Израилиин урда табиба.

Комитедэй мүнөөнэй сессиин баталан абаhан шухала шиидхэбэринүүд Африка түбидэхи колониализмын бүхы хархис ёhо гуримай үлэгдэлнүүдые усадхахын түлөө тэмсэлэй саашадаа бүри эдэбхитэй шанга бололгодо туhа хүргэхэнь лабтай.

А. КРАСИКОВ,
В. СЕРОВ,
В. ПОЛИКАРПОВ.
(ТАСС).

ХИЛЫН СААНАhАА
телефон-телеграф-радио

БЕРЛИН

ГЕРМАНО-СОВЕТ ХАНИ БАРИСААНАЙ БҮЛГЭМЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ТАСС

Германо-совет хани барисаанай бүлгэмэй президиумэй ба Түбэй правлениин үргэдхэгдэhэн заседани боложо, үнгэрhэн жэлдэ бүлгэмэй бэелүүлhэн ажал ябуулгын дүнгүүд согсологдоhон, 1973 ондо зорилгонууд хараалагдаhан байгаа.

СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн баяр ёhололдо бүлгэмэй делегациин хабаадалсаhан тухай ОГСД-гэй президент Л. Больц заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээд, энэ баяр ёhолол социалис интернационализмын hайндэр болоо гэбэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэhэн элидхэл шухала удха шанартай гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Үнгэрhэн жэлдэ хэhэн хүдэлмэриингөө дүнгүүдые согсолходоо, бүлгэмэй генеральна секретарь К. Тиме Совет гүрэнэй 50 жэлэй ой бүлгэмэй политико-үзэл сурталай хүдэлмэридэ туйлай ехэ нүлөө үзүүлээ гэжэ хэлэбэ.

Энэ үе соо 350 мянган элдэб хэмжээ ябуулга, хани барисаанай уулзалга үнгэргэгдөө. Мүнөө үедэ германо-совет хани барисаанай бүлгэмэй хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэhэн 37 мянга гаран коллектив республикын 1 миллион шахуу ажалшадые нэгэдүүлнэ. Эдэнэр ажал хүдэлмэридөө жэшээтэ hайнаар хандажа, ГДР ба СССР-эй хоорондохи аха дүүгэй холбооe бүри батадхана.

СЕПГ-гэй ба КПСС-эй хоорондохи, ГДР-эй ба СССР-эй хоорондын хани барисаанай, харилсаа холбооной таhалгаряагүй хүгжэhэнэй ашаар нёдондо жэл эдэ амжалтанууд туйлагдаhан байна гээд К. Тиме тэмдэглээ.

Үргэн ниитэ улад зоной дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха, германо-совет хани барисаанай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө, совет дүй дүршэл хэрэглэхэ талаар кружогуудай хүдэлмэрине улам үргэдхэхын түлөө үйлэдбэриин коллективүүдэй дунда мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала гэжэ бүлгэм тоолоно.

Москвада болоhон баярай суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэhэн элидхэл шудалалга бүлгэмэй бүхы гэшүүдтэ шухала удха шанартай хэмжээ ябуулга болоно гээд СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Э. Мюккенбергер заседаниин түгэсхэлдэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэбэ.

БОНН

ЭРХЭНҮҮДЭЙНГЭЭ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭНЭ

ТАСС

Баруун Германиин 230 мянган металлист ехэ илалта туйлаба. Салин хүлhыень дээшэлүүлхэ тухай тэдэнэй эрилтэнүүдые эзэдынь дүүргэхэ баатай болоо.

hүүлэй үдэрнүүдтэ Оффенбах, Дармштадт, Фульд, Кассель хотонуудтахи фабрика, заводуудай эзэдэй зүгhөө хэгдэhэн хашалта баршалалтануудта эсэргүү демонстрацинуудые транспортын ба хангалгын эмхи зургаануудай хэдэн мянгаад хүдэлмэришэн, алба хаагша үнгэргөө.

Хэрбээ ажалшадай эрилтэнүүдэй дүүргэгдээгүй гээшэ hаань, буhалгаагаа үргэлжэлүүлхэбди гэжэ Гессендэхи профсоюзай эмхиин түрүүлэгшэ Г. Вольф, Кассельда үнгэргэгдэhэн митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

Дортмунддахи сейфүүдые хэдэг заводой, Дуйсбургдахи «Маннесманверк» гэжэ металлургическа предприятиин, Мюльгеймдэхи соргын заводой хүдэлмэришэд салин хүлhыень дээшэлүүлхэ эрилтэтэйгээр буhалгаануудые үнгэргэhэн байна.

КАИР

БУЛИМТАРАГШАД ХАШАНА, ХАРШАЛНА

ТАСС

Иордан мүрэнэй баруун эрьеын нютагуудые булимтаран эзэлhэн Израилиин хархис этэгээдүүд эндэхи араб улад зоной эрдэм мэдэрэл олохо ябадалдань hаад тойбо татана. Палестинын информационно агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, hургуулиин наhанай үхибүүдые Израилиин заводуудта хүдэлхыень эльгээжэ, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ ябадалдань hаад хэнэ.

Булимтарагшад араб бүлэг багшанарые Иордан голой баруун бэедэхи, газай сектортэхи hургуулинуудhаа ажалhаань гаргаhан байха юм. Тель-Авив араб үхибүүдэй hурадаг олохон hургуулинуудые хаагаа.

Араб эрхэтэдэй, илангаяа залуушуулай олоороо нютаг урилжа, ондоо тээшээ ошохынь тула Израилиин булимтарагшад иимэ хэрзэгы муухай ааша гаргана гэжэ агентство тэмдэглэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

ТАД ОНДОО БАЙДАЛТАЙ

ТАСС

Американ эхэнэрнүүд эрэшүүлтэй тэгшэ эрхэтэй гэжэ саарhан дээрэ бэшэгдэнхэй. Бодото дээрээ тад ондоо байдалтай: фабрика, заводуудай эзэд түрүүлэн эрэшүүлые ажалда абадаг. Эхэнэрнүүдэй салин хүлhэн эрэшүүлэй олзоhоо хизааргүй бага байна гэжэ «Юнайтед стейтс ньюс энд уорлд рипорт» гэжэ журнал бэшэнэ. Үйлэдбэри дээрэ эхэнэрнүүдэй эрхэ хаhахагүй тухай 1964 ондо абтаhан хуули мүнөө болотор бодото дээрээ бэелээгүй байhаар. Нёдондо энэ хуулиие сахиха тухай 10.436 гэхэ гү, али урзанданайхиhаа 2 шахуу дахинаар олон гомдол муулар правительственна комиссида ороhон байна.

Эхэнэрнүүдые ажалда абахаяа арсаhан тухайдаа фабрика, заводуудай, эмхи зургаануудай эзэд элдэб худал хуурмаг шалтаг бэдэрдэг байха юм.

Салин хүлhэнэй талаар эхэнэрнүүдые харшалан газаашалдаг.

МАДРИД

Испанида буhалгаанууд үргэдэнэ

ТАСС

1972 ондо Испанида үнгэргэгдэhэн буhалгаануудта 300 мянган хүдэлмэришэн, алба хаагшад хабаадалсаа. Ороной хоёр хотодо—Эль-Феррол ба Вигэдэхи бүхы шахуу предприятинуудта үнгэргэгдэhэн буhалгаанууд хэдэн неделиин турша соо үргэлжэлөө. Буhалгаанай тэмсэл хэзээдэшье иимэ үргэн ехэ байгаагүй юм. «Орон доторхи социальна байдал заатагүй hайжаруулагдаха ёhотой», — гэжэ ажалай министр Лисинио де Ла Фуэнте мэдүүлээ. Энээнэй тулада хамтын договор баталалгые гуримшуулhан, ажалай арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхэ хуулиин шэнэ проект зохёогдожо байна гээд министр хэлэбэ.

Буhалгаа үнгэргэлгые болюулжа, хүдэлмэришэд ба предприятинуудай хоорондохи бүхы зүришэлдөөтэ асуудалнуудые «эбэй ёhоор» шиидхэхэ хэрэгтэй гэжэ хуулиин шэнэ проект батална. Энэ асуудалые Ажалай министерствын албан зургаанууд шиидхэхэ зэргэтэй.

Испаниин ажалшад эрхэнүүдэйнгээ түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Январь hарын түрүүшын 10 хоногой турша соо орон дотор 18 буhалгаан үнгэргэгдэжэ, 8 мянган ажалшан хабаадаhан байгаа гээд «Камбио-16» журнал мэдээсэнэ.

Байгша эхинhээ хойшо Ба[illegible] и Санта Крус гэжэ [illegible]ын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд ажаллаха арга боломжыень hайжаруулха эрилтэтэйгээр тэмсэлээ үргэдхэhэн байна.

ПРАВДА БУРЯТИ[И]

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Г[...] бадахи шиидхэхы. Социа[...] мүрысөөнэй алхамууд» — [...]борко. ТАСС-ай hүүлэй мэ[...]сэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаhанда: А[...]дай хиналтын хуудаhан.

Гурбадахи хуудаhанда: «[...]дын залуушуулай эрш[...] ажал»—В. Гармаевай ста[...] ТАСС-ай hонинууд. Хил[...] саанаhаа. Уласхоорон[...] шэнжэлэл.

Дүрбэдэхи хуудаhан[да]: Элдэб hонин. Спорт.

Сэнхир экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ харуулна:

18.00 — «Далайн сква[...]на» гэhэн телеочерк. 18.1[...] «Сказка про доброго слона» Үхибүүдтэ зорюулагда[...] мультфильм ба «Не потеря[й] знамя» гэhэн телевизион уран hайханай фильм. 19.[...] — «Шиидхэхы, гурба[...] жэл». «Сельхозтехника» [...] Буряадай нэгэдэлэй түрүү[...]шэ нүхэр С. Г. Довгань [...] хэлэхэ. 19.30 — Телепанор[а]ма. 19.50 — «Ахалагша ма[с]тер» гэhэн телеочерк. 20.05 [...] концерт. 20.35 — «Тэмсэл[...] ба зохёон байгуулгын 50 жэл» гэhэн хөөрэлдөөн (буряад [хэ]лэн дээрэ). 20.55 — «Хар[...]шадай бэшэгүүд тушаа». 21.[...] «Следствие ведут Знатоки» гэhэн циклhээ — «Диназа[...]» (1-дэхи, 2-дохи хубинь).

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.